

HVIDBOG

BÆREDYGTIGHEDSSTRATEGI

HANDLINGSPLAN

HVAD ER EN HVIDBOG

Når Slagelse Kommune udarbejder en bæredygtighedsstrategi, har borgerne mulighed for at fremsende bemærkninger til indholdet. Det sker i høringsperioden.

Byrådet besluttede den 22. juni 2020 at sende forslag til bæredygtighedsstrategi og medfølgende handlingsplan (herefter benævnt *bæredygtighedsstrategien* eller *strategien*) i offentlig høring frem til den 31. oktober 2020.

For at skabe overblik over tilbagemeldingerne, samler Slagelse Kommune de indkomne bemærkninger i en hvidbog.

Bemærkningerne til bæredygtighedsstrategien er gengivet på de næste sider i en forkortet version, men hovedbudskaberne er uændret. Bemærkningernes fulde ordlyd ses bagerst i dokumentet.

OVERSIGT

Slagelse Kommune har modtaget bemærkninger fra følgende afsendere:

1. Jørn Melchior Nielsen på vegne af Enhedslistens Energigruppe
2. Mette Herget på vegne af Alternativet Lokalafdeling Slagelse
3. Birger Johansen på vegne af Johannes Bang, Ole Hartling, Poul-Erik Hansen og Birger Bo Johansen
4. Dorthe Winther på vegne af Omø Beboer- & Grundejerforening
6. Thomas Hanoman
7. Anders Høst på vegne af §17.4 udvalget "Bæredygtig Udvikling og Grøn Omstilling"
8. Ib Larsen på vegne af Danmarks Naturfredningsforening, Slagelse
9. Poul B. Thomsen på vegne af Lokalrådet for Vemmelev og Omegn

RESUMÉ AF HØRINGSVAR:**1. Jørn Melchior Nielsen på vegne af Enhedslistens Energigruppe**

Enhedslisten mener, at strategien og handlingsplanen ikke er ambitiøs nok, at de skal være både mere handlingsorienterede, konkrete og med forpligtende mål. Hvis ikke det sker, kommer Slagelse Kommune ikke i mål med 70 % klimareduktion i 2030. Det påpeges, at i indeværende og forrige byrådsperiode har klimareduktionen været minimal.

Kommunen bør forpligte sig til et overordnet mål om "ingen fossil" energi efter 2030.

Enhedslisten foreslår følgende konkrete tiltag:

1. Slagelse Kommune etablerer i samarbejde med SK-Forsyning og Slagelses befolkning, inklusive interesserede erhverv, en eller flere solcelleparker, der producerer den mængde elektricitet, som kommune, virksomheder og private forbruger.

2. Slagelse Kommune tilslutter sig "Klimakommune Plus+" initiativet, så reduktion i energiforbruget dokumenteres.

SLAGELSE KOMMUNES KOMMENTARER:

Bæredygtighedsstrategien med tilhørende handlingsplan indeholder et mål at reducere CO₂-udledningen fra kommunens geografiske område med 70 % frem til 2030.

Byrådet har med konstitueringsaftalen i 2017 fastslået, at man ønsker at bakke op om regeringens mål. Med vedtagelsen af DK2020-projektet i oktober 2020 har byrådet udvidet dette mål med en netto-nul drivhusgasudledning i 2050.

I løbet af 2021 og 2022 vil der blive udarbejdet en klimahandleplan med konkrete indsatser frem til 2030.

Administrationen indstiller, at høringssvaret ikke giver anledning til ændringer af strategien.

I budgetaftalen for 2021-2024 er der i 2021 afsat 0,5 mio. kr. til en forundersøgelse for solenergianlæg i Slagelse Kommune i samarbejde med SK Forsyning. I 2021 vil kommunen sammen med SK Forsyning gennemføre en forundersøgelse for etablering af solcelleparken i kommunen. Muligheden for folkeaktier, som kan sælges til interesserede private borgere og erhverv, skal indgå i forundersøgelsen.

Administrationen indstiller, at bæredygtighedsstrategien udvides med en ny handling om en forundersøgelse for solenergianlæg sammen med SK Forsyning. Forundersøgelsen belyser også muligheden for folkeaktier, som kan sælges til private borgere og erhverv.

I den kommende kommuneplan indgår et tema om solenergi, som udlægger store områder til etablering af solenergianlæg. Kommunens administration oplever allerede nu stor udefrakommende interesse for etablering af solenergianlæg. Aktuelt er modtaget ansøgninger for fem til syv solcelleparker, som typisk er fremsendt af developere, som er specialiseret i solenergianlæg.

Byrådet besluttede på mødet den 26. oktober 2020, at "Slagelse Kommune indleder samarbejde med Danmarks Naturfredningsforening med det formål, at Slagelse Kommune snarest bliver Klimakommune og Klimakommune Plus+ med fokus på begrænsning af energiforbrug, og på CO₂-reduktion i kommunens egne bygninger, ved udbud af kommunale køretøjer samt fokus på økologisk drift af kantiner med vægt på lavest mulige klimabelastning og fokus på biodiversitet".

Administrationen er i gang med at kvalificere investeringsestimater for Klimakommune Plus+ med henblik på politisk behandling i foråret 2021.

Administrationen indstiller, at handlingen "energispare- og klimamål for kommunens egen organisation" udgår af strategien, idet emnet særskilt skal behandles politisk.

Der er udtrykt politisk ønske om at der udarbejdes et grønt regnskab og at der arbejdes med klimabudgetter.

Administrationen indstiller, at der udarbejdes et grønt regnskab, samt et klimabudget for et større byggeri.

KONSEKVENSER FOR BÆREDYGTIGHEDSSTRATEGIEN:

Ingen

Ingen

Følgende handling tilføjes strategien under indsatsområde Energi:

Ny handling: Forundersøgelse om solenergianlæg

Vi afdækker sammen med SK Forsyning mulighederne for at opsætte solcelleanlæg i kommunen. Forundersøgelsen skal også belyse muligheden for folkeaktier, som kan tilbydes lokale borgere og erhverv.

Handlingen "energispare- og klimamål for kommunens egen organisation" udgår.

Ny handling: Grønt Regnskab

Vi vil i 2021 udarbejde et grønt regnskab, som dokumenterer energiforbruget og CO₂-udledningen fra kommunens egen drift. Ligeledes vil vi afprøve arbejdet med klimabudgetter, idet vi vil udarbejde et klimabudget på et større byggeprojekt.

RESUMÉ AF HØRINGSVAR:

3. Slagelse Kommune tilslutter sig initiativet "Giftfri Have" og hermed ophører med brug af pesticider på kommunens arealer inklusiv bortforpagtede jorder.

Der bør indføres forbud mod sprøjtemidler på ALLE kommunens arealer, samt måske opkøb af jord tæt på vandboringer, så der ikke sprøjtes. Sprøjtegift har også forurennet grundvandet i kommunen og et forbud er en forudsætning for øget biodiversitet. Indenfor Biodiversitet bør kommunen forpligte sig til et overordnet mål om ingen brug af pesticider fra 2021.

SLAGELSE KOMMUNES KOMMENTARER:

Ved at tilmelde Slagelse Kommune til Giftfri Have forpligtes vi til at offentliggøre, hvor meget af vores areal, der driftes/dyrkes pesticidfrit. Der stilles ikke krav til ophør af brug af pesticider.

Slagelse Kommune anvender årligt ca. 60-80 liter aktivt stof (glyfosat), som i helt overvejende grad anvendes til ukrudtsbekæmpelse på befæstede arealer ved kommunale ejendomme og i det offentlige rum/veje (fortove, rundkørsler, fliser mv.). Ved kommunens græsningsarealer stilles krav om pesticidfri drift, mens der ikke stilles krav til pesticidfri drift til øvrige bortforpagtede arealer. Slagelse Kommunes Entreprenørservice har undtaget boringsnære beskyttelsesområder (BNBO) samt bymidter fra pesticidanvendelsen og har arbejdet med implementering af andre pesticidfri metoder de sidste 2-3 år. Dette for at være metodemæssigt klar ved et pesticidophør og for at kende de økonomiske konsekvenser ved et ophør.

Administrationen vil i første halvår 2021 fremlægge en plan for udfasning af pesticider til politisk stillingtagen. Et fuldstændigt ophør med pesticider kræver stillingtagen til enten budgetudvidelse på drift eller et niveaufald på service samt en potentiel lavere indtægt på forpagtninger.

I bæredygtighedsstrategien har vi en indsats, hvor vi gennem kampagner, dialogmøder mv vil inspirere borgere og virksomheder til, hvad de selv kan gøre for at fremme biodiversitet. Som led i dette vil vi fremme Giftfri Have over for private grundejere.

Administrationen indstiller, at bæredygtighedsstrategien udvides med en ny handling om mindre brug af pesticider i kommunens egen drift. Kommunen tilmelder sig Giftfri Have og administrationen udarbejder en plan for udfasning af pesticider, som forelægges politisk i første halvår 2021.

Derudover tilføjes, at vi indgår samarbejde med Danmarks Naturfredningsforening og Praktisk Økologi om at fremme Giftfri Have og uddannelse af lokale Vild Have-mentorer i vores indsats over for private grundejere.

KONSEKVENSER FOR BÆREDYGTIGHEDSSTRATEGIEN:

Følgende handling tilføjes strategien under indsatsområdet "Mere natur i egen drift":

Ny handling: Mindre brug af pesticider
Kommunen tilmelder sig Giftfri Have i 2021.
Administrationen udarbejder en plan for udfasning af pesticider, som forelægges politisk i første halvår 2021.

Handlingen "Formidling og inspiration" under temaet biodiversitet ændres fra:
...Vi iværksætter kampagner, fx med inspiration til haveejere, vi afholder dialogmøder med lokalrådene og informationsmøder de steder, hvor vi ændrer driften.

til:
...Vi iværksætter kampagner, fx med inspiration til haveejere, vi afholder dialogmøder med lokalrådene og informationsmøder de steder, hvor vi ændrer driften. Vi indgår bl.a. samarbejde med Danmarks Naturfredningsforening og Praktisk Økologi om at fremme Giftfri Have og uddannelse af lokale Vild Have-mentorer i vores indsats over for private haveejere".

RESUMÉ AF HØRINGSVAR:

4. Slagelse Kommune overgår til 100 % økologiske fødevarer og Svanemærkede indkøb i alle kommunens virksomheder.

SLAGELSE KOMMUNES KOMMENTARER:

Administrationen anser det for vanskeligt at forpligte sig til målet om at overgå til 100 % økologiske fødevarer i alle kommunens virksomheder. Det er meget forskelligt, på hvilke områder i organisationen, bestyrelser decentralt råder over beslutningskompetencen, eller om kommunen kan beslutte målsætninger og tiltag. Derfor ser vi, at muligheden for en ligelig og omfattende indsats reelt begrænses af de komplekse rammer, der er for den.

Der er mulighed for direkte indflydelse indenfor området for de kantiner/køkkener, som forplejer administrationen.

Kommunen har i en længere årrække arbejdet på at opnå en høj grad af økologi i forplejningen flere steder både centralt og decentralt i organisationen, og er kommet langt. Flere steder er der desuden arbejdet med begrænsning af madspild, med at prioritere lokalt producerede fødevarer og senest er der enkelte steder kommet fokus på klimavenlig mad, at reducere emballage og udfase plastik i emballage og engangsservice.

Forplejning af administrationen (medarbejdere, møder):

Tre køkkener forplejer kantiner på fire adresser. To af køkkenerne leverer måltider til sølv (60-90 % økologi) for Det Økologiske Spisemærke, mens et køkken opnår bronze (30-60 % økologi), men i praksis har en økologiprocent, svarende til næsten sølv.

Forplejning på ældreområdet:

To storkøkkener producerer varm mad til plejecentrene og arbejder ud fra et økologimærke på sølv.

10 plejehjem står selv for morgenmad og mellemmåltider. De har før haft økologimærker, men er gået bort fra det, da de ikke har adgang til retvisende data til opgørelse af økologiprocenten.

Der laves varm mad på fire aktivitetscentre, som serverer ca. 80 måltider dagligt pr. aktivitetscenter. Her har der bl.a. været fokus på brug af lokalt producerede fødevarer.

Forplejning på børn- og unge-området:

Ingen dagtilbud i Slagelse Kommune har etableret frokostordninger, men der købes mælk, frugt og andre basisvarer, samt bliver lavet pædagogiske måltider. Det er op til det enkelte dagtilbuds forældrebestyrelser at træffe beslutninger om mad- og kostpolitik og indkøb. På skoleområdet er det ligeledes forældrebestyrelserne, som råder over beslutningskompetencen omkring evt. forplejning. Enkelte skoler har en frokostordning.

I forbindelse med Klimakommune Plus+-sagen er der mulighed for at tage stilling til, om man ønsker et højnet økologimål for de administrative kantiner.

Vi ser også muligheden for, ifm. revisionen af bæredygtighedsstrategien i 2022, at undersøge, om en højere grad af økologi kan indføres på andre områder i organisationen.

KONSEKVENSER FOR BÆREDYGTIGHEDSTRATEGIEN:

Ingen

Administrationen indstiller, at høringsvaret ikke giver anledning til ændringer af strategien.

Ingen

RESUMÉ AF HØRINGSVAR:**SLAGELSE KOMMUNES KOMMENTARER:****KONSEKVENSER FOR
BÆREDYGTIGHEDSTRATEGIEN:**

Administrationen anser det for meget svært at forpligte sig til målet om at overgå til **100 % svanemærkede produkter i alle kommunens virksomheder**. Miljømærkede produkter har været nævnt i den hidtidige indkøbspolitik, mens en mere helhedsorienteret tilgang til bæredygtige indkøb er indskrevet i en revideret indkøbspolitik i 2020. I 2020 har kommunen desuden meldt sig ind i Partnerskab for Offentlige Grønne Indkøb (POGI) for at støtte op om et målrettet arbejde for flere grønne indkøb. I POGI forpligter kommunen sig til fælles grønne indkøbsmål – til at stille miljøkrav til indkøb, og dermed påvirke markedet og sikre positiv miljøeffekt på en lang række områder.

Status på området er vanskeligt at opgøre, i det data findes for e-handelssystemet, som kun omfatter en meget lille del af indkøbene. 15 % af de indkøbte produkter igennem systemet er miljø- eller bæredygtigheds-mærkede. Kommunen arbejder aktuelt med et bedre opgørelsesgrundlag samt for en klar og enkelt måde at kunne kommunikere andelen af grønne indkøb.

I forbindelse med Klimakommune Plus+-sagen vil der mulighed for at tage stilling til et mål for grønne indkøb.

Administrationen indstiller, at høringssvaret ikke giver anledning til ændringer af strategien. Ingen

RESUMÉ AF HØRINGSVAR:

5. Slagelse Kommune stiller krav til SK-Forsyning om:
 - At stoppe salg af fossil energi og overgå til grøn energi.

SLAGELSE KOMMUNES KOMMENTARER:

Krav til SK Forsyning kan stilles via kommunens ejerstrategier. SK Forsyning har oplyst, at selskabet er på vej hen imod en udfasning af fossil energi, især på fjernvarme. Selskabet har ingen strategi for at overgå til grøn energi, men oplyser at man overvejer at etablere et "Grøn-Strøm--produkt".

Administrationen anbefaler, at emnet undersøges nærmere ifm. den strategiske energiplan, som kommunen udarbejder i 2021.

Følgende kan være bud på delmål hen imod SK Forsynings udfasning af fossil energi:

- Stop for salg af fossil energi
- Lokal produktion af grøn strøm
- Opsætning af flere solvarmeanlæg
- Etablering af varmelagre
- Udfasning af biomassen til produktion af el og varme
- Genindvinding af overskudsvarme fra industrien.

Administrationen indstiller, at handlingen "en samlet strategisk energiplan" udbygges med politisk besluttede delmål; herunder delmål for kommunens selskaber.

KONSEKVENSER FOR BÆREDYGTIGHEDSTRATEGIEN:

Handlingen "udvikling af fremtidens energisystem - en samlet strategisk energiplan" ændres fra:

Udvikling af fremtidens energisystem - en samlet strategisk energiplan Vi udarbejder i samarbejde med energi- og forsyningsselskaberne en fælles plan for fremtidens energisystem i Slagelse Kommune. Den fælles energiplan skal forfølge visionen om et CO₂-neutralt energisystem. Blandt emnerne vil være: Reduktion af CO₂-emission bl.a. gennem mindskelse af energiforbruget og udbredelse af lavtemperatur-fjernvarme; Etablering af endnu flere VE-anlæg; Udfasning af naturgas og overgang til VE-gasser i muligt omfang; Etablering af flere varmepumper og Elektrificering af transportsektoren.

Planen skal beskrive, hvordan utidssvarende energianlæg afvikles, og hvordan nye bæredygtige anlæg etableres.

Til:
 Udvikling af fremtidens energisystem - en samlet strategisk energiplan Vi udarbejder i samarbejde med energi- og forsyningsselskaberne en fælles plan for fremtidens energisystem i Slagelse Kommune. Den fælles energiplan skal forfølge visionen om et CO₂-neutralt energisystem.

Blandt emnerne vil være: Reduktion af CO₂-emission bl.a. gennem mindskelse af energiforbruget og udbredelse af lavtemperatur-fjernvarme; Etablering af endnu flere VE-anlæg; Udfasning af naturgas og overgang til VE-gasser i muligt omfang; Etablering af flere varmepumper og Elektrificering af transportsektoren.

Planen skal beskrive, hvordan utidssvarende energianlæg afvikles, og hvordan nye bæredygtige anlæg etableres. Den strategiske energiplan skal også tydeliggøre mål og delmål, herunder mål for de kommunale selskaber.

RESUMÉ AF HØRINGSVAR:

- At investere i solvarme-kapacitet og varmelager, så varmeforsyningen helt foregår vha. solvarme.

SLAGELSE KOMMUNES KOMMENTARER:

SK Forsyning oplyser, at denne mulighed er undersøgt, og at det er ikke muligt at øge produktionen af solvarme, uden at fjernvarmen bliver dyrere. SK Forsyning har etableret et enkelt solvarmeanlæg.

Administrationen anbefaler, at dette tema undersøges nærmere ifm. den strategiske energiplan (se foroven).

Administrationen indstiller, at høringssvaret ikke giver anledning til ændringer af strategien. Ingen

- At halmafbrænding kun anvendes til produktion af el, når vindenergi og solcellestrøm ikke er tilstrækkelig.

SK Forsyning forventer i den kommende periode at etablere en eller flere varmepumper, som kan nyttiggøre vindenergien, når der er meget af den. Når der ikke er vindenergi til rådighed, producerer SK el og varme ved hjælp af halmafbrænding.

Administrationen anbefaler, at dette tema undersøges nærmere ifm. den strategiske energiplan (se foroven).

Administrationen indstiller, at høringssvaret ikke giver anledning til ændringer af strategien. Ingen

- At stoppe afbrænding af halm fra konventionel landbrug som kræver kunstgødning og kun afbrænde overskudshalm fra økologisk landbrug. Dog bemærker Enhedslisten også, at afbrænding af biomasse og halm ikke er CO₂-neutral, og at halm bør pløjes ned, som de økologiske landmænd gør.

SK Forsyning nyttiggør lokale halmressourcer, og undersøgelser peger på, at halmressourcerne i regionen er store. SK Forsyning har p.t. ingen strategi ift. at anvende økologisk halm som ressource til forbrænding og energiproduktion. Ingen

Administrationen mener, at økologisk halm er et værdifuld produkt, som både kan anvendes til økologisk dyrehold og forblive på økologiske marker, hvor halmen tilfører organisk stof til jorden. Jordkvaliteten er afgørende for økologiske brug. Derfor kan administrationen ikke bakke op om et krav til SK Forsyning om at afbrænde økologisk halm.

Administrationen indstiller, at høringssvaret ikke giver anledning til ændringer af strategien. Ingen

- At investere i øget genindvinding af varme fra køleanlæg overalt i kommunen.

SK Forsyning oplyser, at det p.t. er dyrt at anvende overskudsvarmen fra køleanlæg, men at muligheden herfor undersøges løbende. Administrationen anbefaler, at dette tema undersøges mere ifm. den strategiske energiplan (se foroven). Ingen

Administrationen indstiller, at høringssvaret ikke giver anledning til ændringer af strategien. Ingen

RESUMÉ AF HØRINGSVAR:**SLAGELSE KOMMUNES KOMMENTARER:****KONSEKVENSER FOR
BÆREDYGTIGHEDSSTRATEGIEN:****Enhedslisten stiller endvidere en række spørgsmål og yderligere forslag:**

Medarbejdere i Slagelse kommune, som bor inden for byskiltet og arbejder inden for samme byskilt skal have gratis transport med busser og stillet el-cykler til rådighed, og derfor ikke tillades at køre i bil til arbejdet.

Slagelse Kommune vil og kan som arbejdsgiver ikke stille krav til sine medarbejderes transportadfærd i disses fritid – på vej til og fra arbejde. Slagelse Kommune har aktuelle initiativer med gratis borgerbusser på udvalgte ruter på landet og har i bæredygtighedsstrategien beskrevet et initiativ til gratis brug af elcykler i en periode, som skal være et tilbud for alle borgere i kommunen.

Ingen

Ifm. med et forslag fra Udvalg for bæredygtig udvikling og grøn omstilling undersøger administrationen muligheden for at fremme cykling ifm tjenestekørsel.

Administrationen indstiller, at høringssvaret ikke giver anledning til ændringer af strategien.

Der bør i lokalplanerne stilles krav om anvendelse af Bygningsreglement 2020/Passiv hus.

At bygge efter bygningsklasse 2020 (BR18), også kaldet den frivillige lavenergiklasse om begrænset energiforbrug og energiramme, var tidligere indskrevet i kommuneplanen. Siden er dette taget ud igen, fordi opfyldelse af disse krav nu praktisk set er lovkrav ift. gældende, anvendte bygningsreglement, og derfor er blevet overflødig. Bæredygtighedsstrategien beskriver en handling "klima i planlægningen" hvor forskellige hensyn til klima-rigtig arealanvendelse skal indskrives i kommuneplanen og dermed give sig aftryk i lokalplaner om bæredygtige tiltag, bl.a. indenfor bebyggelser.

Ingen

Administrationen indstiller, at høringssvaret ikke giver anledning til ændringer af strategien.

Hjælp til omstilling til økologisk drift skal betales af kommunen, som andre kommuner har indført.

Økologisk Landsforening tilbyder omlægningstjek i 2021 og der er aktuelt moment for, at Slagelse Kommune kan komme med i tilbuddet i 2021.

Administrationen indstiller :

-at udvide bæredygtighedsstrategien med en yderligere handling: "Gratis økologitjek til landmænd".
-at kommunen indgår aftale med Økologisk Landsforening om at tilbyde gratis økologitjek til alle landbrugsbedrifter i kommunen. Aftalen og tilbuddet skal gælde i 2021.

Ny handling: Gratis økologitjek for landmænd
I samarbejde med Økologisk Landsforening vil vi i 2021 tilbyde gratis, uforpligtende økologitjek til landmænd i Slagelse Kommune. Økologitjekket skal bidrage til at øge biodiversiteten og reducere udledning af sprøjtgifte.

Tude Å-projektet skal i gang hurtigst muligt.

Tude Å-projektet er vedtaget til gennemførelse af byrådet. Projektets hovedmål er at nedbringe tilførslen af næringsstoffer til Storebælt. Tvivl om projektets negative konsekvenser for ørredfisk samt nye miljømål for Tude Å har desværre forsinket projektet. Der arbejdes lige nu på at finde en løsning, hvorefter de sidste tilladelser kan komme på plads. Hvis alt går vel, forventes det, at projektet kan stå færdigt inden udgangen af 2023.

Ingen

Administrationen indstiller, at høringssvaret ikke giver anledning til ændringer af strategien.

RESUMÉ AF HØRINGSVAR:

Udbuddet af kommunens bilpark i 2020 glimrede ved fravær af el, så næste gang er først i 2024. Det er ikke godt nok. Hvorfor blev el/hybrid-biler ikke foretrukket ved udbuddet i 2020?

Der kører stadig ikke nogen el-busser i Slagelse.

Det nedsatte § 17,4-udvalg er IKKE fremkommet med nogle forslag efter 3 år siden sidste byrådsvalg.

Slagelse Kommune har ikke lavet såkaldte "grønne regnskaber" i sidste byrådsperiode og heller ikke i denne byrådsperiode. Det kan kun gå for langsomt med at få lavet grønne regnskaber.

SLAGELSE KOMMUNES KOMMENTARER:

Indkøb af elbiler (fortrinsvist til hjemmeplejen) blev ikke en del af det større udbud i 2019, fordi investeringen, som krævedes til den nødvendige ladeinfrastruktur, langt oversteg omkostningerne til bilerne. Som det er indskrevet i bæredygtighedsstrategien, skal ca. 50 ud af ca. 140 biler erstattes med el- eller hybrid-biler, når kommunen har det næste store udbud af biler i 2024. På det tidspunkt vil ladefaciliteter til eget brug være langt mere udbygget, og give en bedre forudsætning for at indfase en større del elbiler/plugin-biler.

Kommunen har en løbende udskiftning af 30 til 40 biler om året. Vi vurderer, at kørselsmønstret og behovet gør, at en tredjedel af bilerne egner sig til at blive erstattet med elbiler. Der er derfor oprettet en pulje til at dække meromkostningerne til indkøb af 10 elbiler om året, som erstatter benzin- eller dieselbiler.

Administrationen indstiller, at høringssvaret ikke giver anledning til ændringer af strategien.

Slagelse Kommune havde primo 2020 et større udbud af buslinjer. Med en konsekvens på 1,4 mio. kr. fordyrelse per år ift. fossilt-drevne busser, valgte Slagelse Kommune eldrift på 16 busser, som betjener 9 buslinjer frem til 2032. Busserne idriftsættes i to hold, fra sommeren 2021 og fra sommeren 2022.

Ud over busdriften står kommunen også for udbud af den "lukkede kørsel" som omfatter fx. skolebusser, kørsel til og fra aktivitetscenter mv. Udbud på disse kørsler sker løbende, og ved næste udbud vil vi arbejde hen imod at der køres på el eller hybriddrift.

Administrationen indstiller, at høringssvaret ikke giver anledning til ændringer vedr udbud af buslinjer. Men at der tilføjes en ny handling om el- eller hybriddrift i den lukkede kørsel.

Det nedsatte § 17,4-udvalg er fremkommet med flere forslag til bæredygtige indsatser og har været sparringspart i udarbejdelsen af bæredygtighedsstrategien. Udvalget står også bag tiltaget "bæredygtighed på hjul – en informationstjeneste for borgere", som er en konkret handling i strategien.

Administrationen indstiller, at høringssvaret ikke giver anledning til ændringer af strategien.

I årene 2016 og frem har der ikke været fokus på udarbejdelsen af grønne regnskaber. Administrationen er i efteråret 2020 gået i gang med at lave et grønt regnskab for de seneste år, som forventes færdigt i 2021.

Administrationen indstiller, at høringssvaret ikke giver anledning til ændringer af strategien.

KONSEKVENSER FOR BÆREDYGTIGHEDSTRATEGIEN:

Ingen

Ny handling: Mere kørsel på el i de kommunale transportydelser/-områder. Ved næste udbud af den lukkede kørsel vil vi arbejde med at få mere kørsel på el eller hybrid.

Ingen

Ingen

RESUMÉ AF HØRINGSVAR:

AffaldPlus har allerede oprettet genbrugsbutik, men der er brug for en genbrugsbutik til byggematerialer som i Næstved. I spørgsmålet om affaldssorteringer er Slagelse Kommune allerede overhalet af Regeringen.

SLAGELSE KOMMUNES KOMMENTARER:

Vi er i løbende dialog med AffaldPlus om nye tiltag, som kan fremme direkte genbrug. Herunder, hvilke tiltag, som giver mening i vores kommune og hvad det stiller af krav til de arealer, som skal findes. I forhold til et genbrugsbyggemarked, viser erfaringerne, at det ikke er svært at få fat i de brugte materialer, derimod er det svært at få en større skala på afsætningen af dem. Dvs. at finde en model, hvor materialer ikke bare hober sig op et sted, men at de også bliver aftaget. I kølvandet af regeringens klimaaftale, som handler ganske meget om affald, har kommunerne ventet længe på den (flere år forsinkede) nationale affaldshandlingsplan. Denne er nu fremsat som forslag i december 2020. Herfra kan vi udarbejde vores lokale affaldshandlingsplan, som konkretiserer vores tiltag og mål, bl.a. ift. affaldssorteringen. Vi vil i planen indtænke flere idéer og mål under bæredygtighedsstrategiens indsatsområde "ressourceforbrug og cirkulær økonomi".

I den nationale affaldshandlingsplan er der kommet nye bestemmelser, som ændrer på, hvilke aftagere, som kan aftage genbrugseffekter hvornår og til hvilken pris. Dermed kan det være en idé for AffaldPlus at afvente, hvordan fremtiden bliver for Plusbutikkerne og Plusbyggemarked.

Administrationen indstiller, at høringssvaret ikke giver anledning til ændringer af strategien.

KONSEKVENSER FOR BÆREDYGTIGHEDSTRATEGIEN:

Ingen

Hvorfor vedtages der først et klimamål nu tre år inde i byrådsperioden?

Slagelse Kommune har i 2009 underskrevet aftalen om den Europæiske Borgmesterpagt om Klima og Energi med målet om at reducere drivhusgasudledningen med 20 % frem til 2020 indenfor kommunens geografiske afgrænsning.

Ingen

Med bæredygtighedsstrategien besluttes det, at Slagelse Kommune støtter op om regeringens klimamål om 70 % CO₂-reduktion frem til 2030. Med indgåelse af projektet DK 2020 har Slagelse Kommune sat sig målet om netto-nul udledning af drivhusgasser i 2050.

Administrationen indstiller, at høringssvaret ikke giver anledning til ændringer af strategien.

Der skal laves udbud på færgedrift i 2030, hvornår kan færgen så være i drift?

Færger har levetider på ca. 10-20 år, afhængig af kvaliteten af færgen og dens vedligeholdelsestilstand. Agersø færgen er p.t. ca. 9 år gammel, mens Omø færgen er ca. 15 år.

Ingen

I 2030 skal man derfor tage stilling til nye færger, som skal optage driften inden for en kortere årrække.

Administrationen indstiller, at høringssvaret ikke giver anledning til ændringer af strategien.

RESUMÉ AF HØRINGSVAR:**Følgende høringsvar ønsker bæredygtighedsstrategiens fokus på verdensmål 14 om havmiljøet:**

- Mette Herget på vegne af Alternativet Lokalfdeling Slagelse
- Birger Johansen på vegne Johannes Bang, Ole Hartling, Poul-Erik Hansen, Birger Bo Johansen
- Thomas Hanoman
- Ib Larsen på vegne af Danmarks Naturfredningsforening.

SLAGELSE KOMMUNES KOMMENTARER:

En indsats for at bevare og forbedre tilstanden i havene er vigtig. Verdensmål 14 er sammen med verdensmål 12 (Ansvarligt forbrug og produktion) og verdensmål 13 (Klimaindsats) det mål, hvor Danmark præsterer dårligst. Derfor er det også et meget relevant spørgsmål, hvorfor verdensmål 14 ikke er adresseret i bæredygtighedsstrategien.

Administrationen ønsker, at bæredygtighedsstrategien sætter en tydelig retning for, hvilke områder vi i særlig høj grad skal prioritere de kommende år. Strategien rummer ikke alt, som kommunen beskæftiger sig med, fx arbejder vi også med klimatilpasning, grundvandsbeskyttelse mv. Og den indeholder ikke områder, som vi lovgivningsmæssigt er forpligtet til at gøre en indsats inden for. Strategien skaber derfor ikke et samlet overblik over alle vores indsatser, men sætter fokus på 3 temaer, som får særlig stor opmærksomhed.

Indsatserne under temaet "biodiversitet" er rettet mod at fremme biodiversitet på land og ikke i forhold til havet. Vi er helt enige i, at havet og kysterne er en meget vigtig del af Slagelse kommunes identitet. De indkomne høringsvar om verdensmål 14 får os derfor også til at overveje, om der skal medtages en særlig indsats målrettet havmiljøet i strategien.

Tilførsel af nærings- og miljøfarlige stoffer, plastik, klimaforandringer og ikke lovligt fiskeri ER en trussel mod havmiljøet. Området er reguleret med udgangspunkt i EU miljømål, som er implementeret i den danske lovgivning.

Danmarks havstrategi giver sammen med bl.a. vandrammedirektivet et overblik over de danske havområders tilstand og sætter pejlemærker/mål for fremtidens havmiljø og for god miljøtilstand. Slagelse Kommune er forpligtet til at følge disse mål.

Slagelse Kommune er medlem af KIMO (Kommunernes Internationale Miljøorganisation). KIMO er et uafhængigt miljø samarbejde, der repræsenterer kystsamfund i spørgsmål om havmiljøforurening, og som bl.a. har fokus på en række af de punkter, der er kommet bemærkninger til i høringsvaret. I dag tæller organisationen over 70 kommuner i de nordeuropæiske lande. KIMO prøver her at få indflydelse på politikken på EU- og regeringsniveau, og helt specifik har Slagelse Kommune fået KIMO Danmark til at rette fokus på forurening af de indre danske farvande.

Slagelse Kommune vil i 2021 afholde en konference med det formål at få afdækket årsager til fiskedød i de indre farvande med fokus på Agersø Sund.

Slagelse Kommune har i 2017 etableret et kunstigt rev på havbunden 100 m fra kysten ud for Halskov Havnebad. Formålet er at skabe mere liv og give viden om, hvordan dyre- og plantelivet i havet udvikler sig. Slagelse Kommune er pt. med i en fondsansøgning i forbindelse med et projekt om genskabelse af huledannende stenrev i form af "reefballs" i Storebælt. Det er en innovativ og udviklende idé, som på en kosteffektiv måde kan være med til at øge biodiversiteten og fiskeriet i Storebælt.

KONSEKVENSER FOR BÆREDYGTIGHEDSTRATEGIEN:

I strategien tilføjes et nyt indsatsområde om bedre havmiljø:

Indsatsområde – Et bedre havmiljø
Vi sætter øget fokus på et bedre havmiljø ud for kommunes kyster.

RESUMÉ AF HØRINGSVAR:**SLAGELSE KOMMUNES KOMMENTARER:****KONSEKVENSER FOR
BÆREDYGTIGHEDSTRATEGIEN:**

Badevandskvaliteten følges hver sommer på kommunens 21 offentlige og 6 private badestrande. Vi har ni Blå Flag strande, som i 2020 har opnået Friluftsrådets godkendelse. Blå Flag er et internationalt brand, som foruden god badevandskvalitet også handler om formidling af miljø og natur langs kysten. Friluftsrådet tildeler for et år af gangen Blå Flag til strande, som gør en ekstra indsats for miljøet og standarden på stedet.

I forhold til nævnte trusler i høringssvaret har vi følgende bemærkninger:

Udledning af nitrat og fosfor fra landbruget

Udledning af næringsstoffer fra landbruget til vandmiljøet er underlagt en række reguleringer herunder miljølovgivningen, vandrammedirektiv og vandplaner.

Vi vil begrænse udledningen af næringsstoffer fra landbruget gennem forskellige natur- og vandløbsprojekter. Vi vil fortsat arbejde med vådområde- og klimasikringsprojekter, herunder gennemførelse af Tude Å projektet, hvis mål er at reducere udvaskningen af kvælstof til Storebælt med 31 tons kvælstof pr. år.

Udledning af medicinrester fra havbrug

Regulering af udledning af medicinrester fra havbrug er fastsat i miljølovgivningen. I Slagelse kommune er der to havbrug. Staten er pt. i gang med at hjemtage opgaverne med havbrug, således at staten fremadrettet skal godkende og føre miljøtilsyn med alle havbrug.

Udledning af spildevand

Kommunen godkender og fører tilsyn med virksomheders udledning af spildevand i henhold til gældende miljølovgivning. Kommunen skal i løbet af 2021 revidere miljøgodkendelsen af RGS Nordic, med henblik på indførelse af den bedst mulige miljøteknologi og bidrage til opfyldelse af EU's miljømål.

Vi arbejder for at begrænse udledningen af miljøfremmede stoffer fra kommunale og private renseanlæg.

SK Forsyning A/S og Slagelse Kommune har deltaget i et EU projekt "Less is More". Formålet med projektet var at udvikle og teste teknologier til at fjerne lægemidler og andre miljøfremmede stoffer samt resistente bakterier på små og mellemstore offentlige renseanlæg. Projektet har afstedkommet, at der vil blive etableret et fuldskala kulfilteranlæg på Slagelse renseanlæg for yderligere rensning og polering for miljøfremmede stoffer.

Kommunen vil som miljømyndighed øge fokus på kildeopsporing og måling af ikke tilladte miljøfremmede stoffer, som ledes til renseanlæg og recipient (altså det som ledes uden om renseanlæg).

RESUMÉ AF HØRINGSVAR:**SLAGELSE KOMMUNES KOMMENTARER:****KONSEKVENSER FOR
BÆREDYGTIGHEDSTRATEGIEN:***Vurdering*

Overordnet set er havmiljøet et relativt reguleret område via EU og Staten, hvor kommunens handlemulighed især er knyttet til rollen som myndigheden. Det er administrationens vurdering, at den væsentligste indsats, kommunen kan gøre for at forbedre miljøtilstanden i havet, er at øge miljøtilsynet med virksomhedernes udledninger og kildeopsporing. Der er i budgetaftalen 2021-2024 afsat 150.000 kr. ekstra til miljøtilsyn. Hvis den nuværende indsats skal øges væsentligt, kræver det, at der tilføres yderligere midler til området.

Som supplement til de indsatser vi allerede har igangsat, vi vil tilføje et nyt indsatsområde i strategien mhp at fremme dialogen og belyse veje til et bedre havmiljø.

Administrationen indstiller, at der tilføjes et nyt indsatsområde om bedre havmiljø, og at der som konkret handling i regi af bæredygtighedsstrategien afholdes en konference om havmiljøet i 2021. Denne finansieres med op til 200.000 kr. af de afsatte midler til bæredygtighedsstrategien.

Ny handling: Konference om et bedre havmiljø

Vi afholder i 2021 en konference med det formål at få afdækket årsager til nedgangen i fiskebestanden i de indre farvande med fokus på Agersø Sund og de omkringliggende vandområder. Borgere, relevante interessenter og fageksperter inviteres til konferencen.

RESUMÉ AF HØRINGSVAR:**SLAGELSE KOMMUNES KOMMENTARER:****KONSEKVENSER FOR
BÆREDYGTIGHEDSSTRATEGIEN:****2. Mette Herget på vegne af Alternativet Lokalfdeling Slagelse**

Alternativet i Slagelse hilser Slagelse Kommunes nye bæredygtighedsstrategi velkommen som et vigtigt og nødvendigt skridt i retning mod en mere bæredygtig udvikling i kommunen. Alternativet bemærker, at strategiens fokus kunne have været på andre vinkler, end de tre temaer klima, biodiversitet og ressourceforbrug, men finder dem velbegrundede, og at temaerne giver et godt udgangspunkt for det kommende arbejde med bæredygtighed i kommunen.

På baggrund af de afsatte midler i budgetaftalen 2021-2024 finder Alternativet det tvivlsomt, at der er tilstrækkelige ressourcer til fuld gennemførelse af hele handlingsplanen.

Alternativet opfordrer derfor til at fokusere på de handlinger, som er mest synlige for den enkelte borger i kommunen, som de fremhæver som følgende:

- Under biodiversitet: Mere natur i vejkanter og mere plads til natur i parker, landsbyer samt skove og det åbne land.
- Under klima: Omlægningen af kommunens transport til eldrevne biler og udskiftning af andet materiel til eldrevne maskiner.
- Under ressourceforbrug og cirkulær økonomi: Handlingerne omkring lokale fødevarer, økologi og madspild samt affald og genanvendelse.

Vedrørende affald og genanvendelse fremhæver Alternativet, at det vil give god mening at gøre affaldssortering i det offentlige rum mulig, så den enkelte borger møder ens muligheder for affaldssortering, uanset om man er hjemme hos sig selv eller ude i det offentlige rum.

Alternativet ønsker, at det kystnære havmiljø kommer med i kommunens bæredygtighedsstrategi, for bl.a. at bevare biodiversiteten, sikre rekreative værdier og bevare lokal fødevarerproduktion og beskæftigelse.

Administrationen noterer sig Alternativets synspunkt om, at evt. knappe ressourcer til bæredygtighedsstrategien skal prioriteres på indsatser, som i høj grad er synlige for den enkelte borger.

Strategien adresserer affaldssortering i det offentlige rum mhp at øge sorteringen. Af ressourcemæssige grunde bliver det ikke med de eksakt samme antal fraktioner, som i de private husstande. For indfasningen udvælges visse grønne arealer.

Administrationen indstiller, at høringssvaret ikke giver anledning til ændringer af strategien.

Fire af de indkomne høringssvar har ønsket strategiens fokus på verdensmål 14. Under **"Følgende høringssvar ønsker bæredygtighedsstrategiens fokus på verdensmål 14 om havmiljøet"** har administrationen givet sit samlede svar på disse.

Administrationen indstiller, at der tilføjes et nyt indsatsområde om bedre havmiljø, og at der som konkret handling i regi af bæredygtighedsstrategien afholdes en konference om havmiljøet i 2021. Denne finansieres med op til 200.000 kr. af de afsatte midler til bæredygtighedsstrategien.

Ingen

Som supplement til allerede igangsatte indsatser vedrørende havmiljøet ud for kommunens kyster, tilføres strategien et nyt indsatsområde mhp at fremme dialogen og belyse veje til et bedre havmiljø.

RESUMÉ AF HØRINGSVAR:**3. Birger Johansen på vegne Johannes Bang, Ole Hartling, Poul-Erik Hansen, Birger Bo Johansen**

Birger Johansen m.fl. glædes over, at kommunens forslag har taget udgangspunkt i FNs 17 verdensmål, men ønsker, at strategi og plan omfatter og forholder sig til verdensmål 14, der vedrører havet; dets store betydning og truslerne mod havmiljøet.

Birger Johansen m.fl. anerkender, at en del af truslerne mod havmiljøet ligger udenfor kommunens muligheder og beføjelser for at påvirke. Han nævner følgende væsentlige miljøtrusler, som kommunen kan gøre noget ved:

- Udledning af nitrat og fosfor fra landbruget
- Udledning af penicillinrester fra havbrug
- Udledning af spildevand og gift, herunder især spildevandsudledningen fra virksomheden RGS Nordic ved Stignæs, som bruger ca. 622.000 m³ vand til at fortynde den gift, der udledes, og at giften udledes midt i et ramsar-område (EU-fuglebeskyttelsesområde).

Truslerne skal nedbringes, idet de allerede har ødelagt grundlaget for det traditionelle erhvervsfiskeri, som nu er helt forsvundet, og idet mange bestande af havbaserede fugle er blevet voldsomt reduceret.

SLAGELSE KOMMUNES KOMMENTARER:

Fire af de indkomne høringssvar har ønsket strategiens fokus på verdensmål 14. Under "**Følgende høringssvar ønsker bæredygtighedsstrategiens fokus på verdensmål 14 om havmiljøet**" har administrationen givet sit samlede svar på disse.

Administrationen indstiller, at der tilføjes et nyt indsatsområde om bedre havmiljø, og at der som konkret handling i regi af bæredygtighedsstrategien afholdes en konference om havmiljøet i 2021. Denne finansieres med op til 200.000 kr. af de afsatte midler til bæredygtighedsstrategien.

KONSEKVENSER FOR BÆREDYGTIGHEDSSTRATEGIEN:

Som supplement til allerede igangsatte indsatser vedrørende havmiljøet ud for kommunens kyster, tilføres strategien et nyt indsatsområde mhp at fremme dialogen og belyse veje til et bedre havmiljø.

RESUMÉ AF HØRINGSVAR:**4. Dorthe Winther på vegne af Omø Beboer- & Grundejerforening**

Omø Beboer- & Grundejerforening ser med glæde, at Slagelse Byråd i indsatsområdet 'transport' også indtænker en bæredygtig indsats på færgeområdet, da de dieseldrevne færger står for stort set det samlede CO₂-aftryk, som øerne afsætter og en ret stor del af Slagelse Kommunes samlede CO₂-aftryk.

Omø Beboer- & Grundejerforening ønsker og foreslår, at Agersø og Omø i 2021 får udarbejdet planer for, hvorledes grundvandet beskyttes, sammentænkt med hvordan man samtidig kan understøtte et aktivt landbrug samt forbedre natur og biodiversitet. Foreningen fremfører, at grundvandet har allerhøjeste prioritet, da omkostninger ved at skulle have vand fra fastlandet er meget store. Bekymringen er, at grundvandsplanerne for øerne kommer sidst i rækken efter de allerede forsinkede planer for fastlandet.

Omø Beboer- & Grundejerforening ønsker og foreslår, at 'eldreven færgetrafik' ændres til bæredygtig eller miljøvenlig færgetrafik, for at åbne mulighederne for andre drivmidler. Det begrundes med, at ingen på nuværende tidspunkt ved, hvordan den tekniske udvikling forløber, og om det derfor vil være mere bæredygtigt og driftssikkert at bygge færger, hvor der bruges andre former for drivmidler. Foreningen ønsker og foreslår derfor desuden, at kommunen på den korte bane undersøger, om man allerede nu med fordel kan omlægge færgernes 'hoteldrift' (strømforbrug ombord) til batteridrift - altså en form for hybridløsning - indtil en egentlig udskiftning af færgerne.

SLAGELSE KOMMUNES KOMMENTARER:

Der er afholdt møde med Regionens og Agersø vandværk den 10. december 2020, hvor resultatet af pesticidundersøgelserne på øen blev drøftet. Undersøgelserne skal bl.a. bruges til at udpege et nyt boringssted. Der vil blive holdt møder med Omø og Agersø vandværk i løbet af januar måned, for at igangsæt udarbejdelse af en indsatsplan på øerne. Udkast til indsatsplan forventes færdig i 2021.

Administrationen indstiller, at høringsvaret ikke giver anledning til ændringer af strategien.

Klimabelastningen fra skibsfart udgør en stor udfordring, som p.t. ikke er let at løse. Som udgangspunkt findes der flere muligheder for miljøvenligt drift end el (fx drift på biodiesel eller biogas).

Administrationen indstiller, at handlingen om indfasning af eldrevne færger ændres til "Miljøvenlig færgetrafik".

KONSEKVENSER FOR BÆREDYGTIGHEDSTRATEGIEN:

Ingen

Handlingen "eldreven færgetrafik" ændres fra:

Eldreven færgetrafik

Vi vil omstille færgedriften i Slagelse Kommune til at være eldreven. Færgerne og driften af dem er hjemtaget i kommunen. De dieseldrevne færger står for et endog meget stort CO₂-aftryk.

Handlingen er langsigtet, da det næste indkøb af færger forventes omkring 2030. På det tidspunkt vil teknologien være modnet betydeligt. For at nå i mål med at erstatte de gamle færger med el-færger ved næste indkøb af færger, skal vi allerede nu arbejde på at skabe alliancer, som muliggør et større, fremtidigt OPP. Vi forventer også, at der er gode muligheder for medfinansiering via større puljer og fonde.

Til:

Miljøvenlig færgetrafik

Vi vil omstille færgedriften i Slagelse Kommune til at være miljøvenlig. Færgerne og driften af dem er hjemtaget i kommunen. De dieseldrevne færger står for et endog meget stort CO₂-aftryk.

På den korte bane undersøger vi mulighederne for at gøre færgedriften mere miljøvenlig (fx ved hybriddrift).

Langsigtet ønsker vi ved næste indkøb af færger omkring 2030 at være klar til at købe miljøvenlige færger, evt. el-færger. For at nå i mål med at erstatte de gamle færger med miljøvenlige færger skal vi allerede nu arbejde på at skabe alliancer, som muliggør et større, fremtidigt OPP. Vi forventer også, at der er gode muligheder for medfinansiering via større puljer og fonde.

RESUMÉ AF HØRINGSVAR:

Omø Beboer- & Grundejerforening foreslår, at Naturpark-konceptet ændres og at Agersø, Omø og omkringliggende havområder udpeges som naturpark. Det vil være med til at beskytte og udvikle øernes natur og biodiversitet - en natur, som et stadig stigende antal både fastboende, fritidshusejere og turister efterspørger. Bekymringen er, at Naturparkprojektet er gået i stå på grund af problemer med udpegningsområderne på fastlandet.

5. Thomas Hanoman

Thomas Hanoman finder, at forslaget til bæredygtighedsstrategi og handlingsplan overordnet set bestemt er positiv læsning i den rigtige retning.

Men der mangler ifølge Thomas Hanoman en klar adressering af Verdensmål 14 - Livet i havet. Thomas H. anerkender, at kommuner ikke har myndighed ift. overordnet hav- og fiskeripolitik, og hvordan denne påvirker kommunens kyststrækning. Men mener, at kommunen bør indskrive indsatser i bæredygtighedsstrategien, som modvirker havforurening, forårsaget af landbaserede aktiviteter og som også kan bidrage til renere badevand.

SLAGELSE KOMMUNES KOMMENTARER:

I 2018 blev der igangsat en proces med at undersøge potentialet for at etablere en naturpark i området fra Omø, Agersø og dobbeltkysten fra Skælskør over Glænø til Bisserup. På baggrund af tilbagemeldinger fra dialogmøder med lodsejere og borgere i området, blev borgerinddragelsesprocessen sat i bero i anden halvdel af 2019 for at gentænke konceptet og processen. Miljø-, Plan- og Landdistriktsudvalget har i efteråret 2020 besluttet, at der arbejdes videre med projektet mhp fortsat at afsøge muligheder for på sigt at opnå status som naturpark. Som led i den proces genoptages, som næste skridt, dialogen med de største lodsejere på fastlandet. Kommunen opfatter Omø Beboer- og Grundejerforenings forslag som en interesse i at arbejde videre med konceptet. På nuværende tidspunkt er det ikke aktuelt at arbejde med mindre afgrænsning af området, som foreslået af Omø Beboer- og Grundejerforening.

Administrationen indstiller, at høringsvaret ikke giver anledning til ændringer af strategien.

Fire af de indkomne høringsvar har ønsket strategiens fokus på verdensmål 14. Under **"Følgende høringsvar ønsker bæredygtighedsstrategiens fokus på verdensmål 14 om havmiljøet"** har administrationen givet sit samlede svar på disse.

Administrationen indstiller, at der tilføjes et nyt indsatsområde om bedre havmiljø, og at der som konkret handling i regi af bæredygtighedsstrategien afholdes en konference om havmiljøet i 2021. Denne finansieres med op til 200.000 kr. af de afsatte midler til bæredygtighedsstrategien.

KONSEKVENSER FOR BÆREDYGTIGHEDSSTRATEGIEN:

Ingen

Som supplement til allerede igangsatte indsatser vedrørende havmiljøet ud for kommunens kyster, tilføres strategien et nyt indsatsområde mhp at fremme dialogen og belyse veje til et bedre havmiljø.

RESUMÉ AF HØRINGSVAR:**SLAGELSE KOMMUNES KOMMENTARER:****KONSEKVENSER FOR
BÆREDYGTIGHEDSTRATEGIEN:****6. Anders Høst på vegne af Udvalget for bæredygtig udvikling og grøn omstilling**

Udvalget for bæredygtig udvikling og grøn omstilling finder strategien og handleplanen god, gennemarbejdet og ambitiøs, idet den indeholder forslag til initiativer, som vil flytte kommunen frem mod den nødvendige grønne omstilling.

Udvalget er af den opfattelse, at planen økonomisk rækker ud over de på nuværende tidspunkt afsatte midler, og at der derfor bør prioriteres imellem indsatsområderne politisk. Her ønsker udvalget, at indsats, som er mest synlige for borgerne, prioriteres. Udvalget begrundet dette med, at netop disse indsats bedst kan inspirere til videre, ikke-kommunale

Udvalget påpeger især to opmærksomhedspunkter som forudsætning for planens realisering.

Dels skal de nødvendige personalemæssige ressourcer estimeres grundigt og tilføres (herunder også ift. hvordan de er organiseret i den store enhed, som kommunens administration udgør).

Dels mener udvalget, at der på flere områder skal etableres nye samarbejder, som ikke eksisterer i dag.

Udvalget påpeger, at der ligger en væsentlig opgave i at følge op på planens realisering. Administrationen bør derfor fastlægge, hvordan og med hvilke tidsterminer status rapporteres, og på hvilket niveau politikerne involveres (for mulige korrektioner).

Administrationen har vurderet omfanget af de ekstra ressourcer, som strategiens handlinger kræver i form af årsværk i administrationen. I det arbejde har administrationen fastholdt forudsætningerne for disse skøn, herunder også hvor i organisationen, de vil skulle tilføres. I oversigtsplanen over behovet for ekstra ressourcer og omkostningerne hertil har administrationen bestræbt sig på at formidle dette på en forståelig og overskuelig måde. Derfor fremgår vurderingsforudsætningerne ikke.

Igennem årene har det tværgående arbejde med nye tiltag indenfor klima, miljømæssig bæredygtighed og grøn omstilling været forankret i Center for Miljø, Plan og Teknik. Et arbejde, som altid har fordret samarbejde på tværs af hele kommunens organisation. Med udarbejdelsen af bæredygtighedsstrategien er organisationen igen kommet et skridt længere i at øve sig i at committe ressourcer og kompetencer på tværs og hvordan disse processer bedst understøttes og faciliteres. I kraft af vores optagelse i DK2020 arbejdet får vi mulighed for og hjælp at konsolidere ressourcer, kompetencer og organisering af tværgående udviklingsarbejde omkring klima-tiltag.

Administrationen indstiller, at høringsvaret ikke giver anledning til ændringer af strategien.

Det er vigtigt, at der løbende følges op på planen for at sikre fremdrift og foretage de nødvendige korrektioner. I handlingsplanen er anført, at vi vil indhente status fra tovholderne for de enkelte handlinger hver tredje måned. I tillæg hertil vil vi med passende interval udarbejde en samlet status for handlingsplanen og vurdering af effekter og formidle det internt i organisationen og til omverdenen.

Ingen

RESUMÉ AF HØRINGSVAR:

Slagelse Kommunes budget for de kommende år er nu fastlagt. Det er for udvalget svært at få klarhed på, hvilke midler der reelt er afsat til gennemførelse af strategi og handleplan, og udvalget efterlyser derfor en oversigt.

SLAGELSE KOMMUNES KOMMENTARER:

Administrationen foreslår, at når bæredygtighedsstrategien og handlingsplanen skal revideres ultimo 2022, vil der blive lavet en status og evaluering af strategien, som vil tilgå byrådet.

Administrationen indstiller, at vi konkretiserer opfølgning på handlingsplanen yderligere, og at der tilføjes, at vi én gang årligt giver en status til relevante fagudvalg og byråd.

I forslaget til bæredygtighedsstrategi og handlingsplan er det estimeret, at realisering af handlingerne i strategien til og med 2023 samlet set vurderes at koste knap 60 mio. kr. (ca. 15 mio. kr. årligt), idet det bemærkes, at beløbet er behæftet med stor usikkerhed. Handlingen "Energispare- og klimamål for kommunens egen organisation ("Klimakommune")" er den største enkeltpost og vurderet at koste i størrelsesorden 12 mio. kr. årligt.

I budgetaftalen 2020-2023 er der afsat 3 millioner kr. årligt til bæredygtighedsstrategien, idet der er afsat 1,5 mio. kr. i 2021 og 4,5 mio. kr. i 2022. Derudover er der i budgetaftalen 2021-2024 afsat yderligere 3,5 mio. kr. årligt til bæredygtighedsstrategien, idet der i 2021 er reserveret 0,5 mio. kr. til forundersøgelse af solcelleanlæg. Det betyder, at der i gennemsnit årligt er ca. 6,5 mio. kr. til at gennemføre handlinger i regi af bæredygtighedsstrategien udover eksisterende driftsmidler.

Handlingen om 2 % CO₂-reduktion i egen drift, som er en forudsætning for at blive Klimakommune Plus+, vil sandsynligvis forbruge mere end den afsatte budgetramme for bæredygtighedsstrategien. Administrationen anbefaler, at denne handling udtages af bæredygtighedsstrategien, og at der separat tages politisk stilling til Klimakommune Plus+ med tilhørende økonomi. Dette har Miljø-, Plan- og Landdistriktsudvalget tilsluttet sig på udvalgs mødet den 11. januar 2021.

Udtages handlingen om 2 % CO₂-reduktion i egen drift af strategien, forventer vi, at vi med de afsatte midler kan gennemføre alle handlinger i handlingsplanen for år 2021-2022, med nogle enkelte tidsforskydninger mellem årene.

Administrationen indstiller, at høringssvaret ikke giver anledning til ændringer af strategien.

KONSEKVENSER FOR BÆREDYGTIGHEDSSTRATEGIEN:

Handlingen "opfølgning, løbende status og effektvurdering af indsatsområder og handlinger" ændres fra:

Vi skal løbende have overblik over fremdriften på indsatsområder og handlinger i denne plan. Det gør vi ved at indhente status fra tovholderne for handlingerne hver tredje måned. I tillæg udarbejder vi med passende interval en samlet status for handlingsplanen og en vurdering af effekterne. Den formidler vi internt i organisationen og til omverden.

Til: Opfølgning, løbende status og effektvurdering af indsatsområder og handlinger

Vi skal løbende have overblik over fremdriften på indsatsområder og handlinger i denne plan. Det gør vi ved at indhente status fra tovholderne for handlingerne hver tredje måned. I tillæg udarbejder vi med én gang årligt en samlet status for handlingsplanen og en vurdering af effekterne, som vi formidler til relevante fagudvalg og byråd m.fl.

Ingen

RESUMÉ AF HØRINGSVAR:**SLAGELSE KOMMUNES KOMMENTARER:****KONSEKVENSER FOR
BÆREDYGTIGHEDSTRATEGIEN:****7. Ib Larsen på vegne af Danmarks Naturfredningsforening (DN)**

DN er meget tilfreds med, at kommunen har udarbejdet en bæredygtighedsstrategi som er forpligtende, ambitiøs, hvor kommunen gerne vil gå foran og som byrådet vil følge op på, gøre løbende status og vurdere effekten af handlingerne. DN ser frem til implementeringen af strategien, til evalueringen, og ikke mindst til opfølgningen med nye mål og handlinger.

DN udtrykker tilfredshed med målsætninger, handlinger og principper i afsnittet om biodiversitet, men ønsker sig at følgende tilføjes:

For at skabe et bedre grundlag for at sikre biodiversiteten skal naturkvalitetsrapporten opdateres:

- Nye artsgrupper, eksempelvis flagermus, sommerfugle, ferskvandsfisk, bier, vårfluer, svampe, mosser mm.

- Nye naturområder

- Opdatering/ evaluering på indsatser i rapportens områder

Endvidere skal naturkvalitetsplanen udvides med forvaltningsplaner for alle rødlistede arter i Slagelse Kommune.

Den hidtidige naturkvalitetsplan har siden 2009 været et afgørende udgangspunkt (som supplement til Natura 2000-handleplanerne) for igangsætning af en lang række projekter til gavn for sårbare vilde dyr og planter i kommunen.

Administrationen mener, at en fortsat naturkvalitetsplanlægning er afgørende for, at en videre indsats for biodiversiteten i det åbne land kan ske kvalificeret. Vi er derfor indstillet på at udarbejde en ny naturkvalitetsplan.

Den hidtidige naturkvalitetsplan blev udarbejdet på et højt detaljeringsniveau, som bl.a. har givet mulighed for at "pin-pointe" en indsats for væsentlige naturværdier på specifikke lokaliteter.

Et højt detaljeringsniveau, vil, alt andet lige, skabe det mest kvalificerede grundlag for en efterfølgende indsats, men er også ressourcekrævende.

En ny naturkvalitetsplan kan udføres som enten 1) detailplan eller 2) rammeplan. En detailplan forudsætter tildeling af ekstra ressourcer, mens en rammeplan, kan udarbejdes inden for eksisterende driftsbudget.

Administrationen foreslår, at naturkvalitetsplanen udarbejdes som en rammeplan. Planen vil indeholde en overordnet kortlægning af de væsentligste naturværdier i kommunen, men ikke på lokalitetsniveau. Planen udpeger overordnet hvilke naturtyper og arter/ grupper af dyr og planter, som en indsats vil rette sig imod.

Handlingen "mere natur i det åbne land" ændres fra:

Vi vil løbende afsøge muligheder for at indgå frivillige aftaler med lodsejere om en indsats, der skal gavne biodiversiteten. Derved fremmer vi anlæggelse af vådområder, hegning til kreaturer, omlægning af nye arealer til natur, og forbedringer af vandløbenes fysiske forhold.

Indsatsen retter sig typisk mod arter som er truede, sjældne eller i tilbagegang. Der er fokus på at skabe sammenhæng mellem naturarealer med udgangspunkt i Grønt Danmarkskort.

Denne indsats for større biodiversitet skal ses som et supplement til den lovpligtige indsats, der varetages gennem Natura 2000-handleplanerne og vandområdeplanerne.

Størstedelen af de beskyttede vand- og naturområder i Slagelse Kommune ligger på private ejendomme i det åbne land. Her findes et rigt plante- og dyreliv i moser, ferske enge, strandenge, overdrev, søer og vandløb. Mange arter er dog i tilbagegang, fordi leve- og voksestederne er blevet færre eller forringede.

Til:

Vi vil løbende afsøge muligheder for at indgå frivillige aftaler med lodsejere om en indsats, der skal gavne biodiversiteten. Derved fremmer vi anlæggelse af vådområder, hegning til kreaturer, omlægning af nye arealer til natur, og forbedringer af vandløbenes fysiske forhold.

Indsatsen retter sig typisk mod arter som er truede, sjældne eller i tilbagegang. Der er fokus på at skabe sammenhæng mellem naturarealer med udgangspunkt i Grønt Danmarkskort.

Denne indsats for større biodiversitet skal ses som et supplement til den lovpligtige indsats, der varetages gennem Natura 2000-handleplanerne og vandområdeplanerne.

Vi udarbejder en naturkvalitetsplan på rammeniveau. Planen vil indeholde en overordnet kortlægning af de væsentligste naturværdier i kommunen. Derudover vil den på overordnet niveau udpege, hvilke naturtyper og arter/grupper af dyr og planter, som en indsats vil rette sig imod.

RESUMÉ AF HØRINGSVAR:**SLAGELSE KOMMUNES KOMMENTARER:****KONSEKVENSER FOR
BÆREDYGTIGHEDSSTRATEGIEN:**

Det beskrives, hvilke kriterier, der skal være tilstede, for at udløse et projekt, som skal sikre eller forbedre naturværdierne.

Som supplement til rammeplanen foretages løbende registreringer af udvalgte arter/grupper/naturtyper, som er relevante, i forhold til at sikre biodiversiteten. Typisk arter, som er truede, sjældne eller i tilbagegang, herunder rødlistearter.

Som supplement til rammeplanen foretages løbende registreringer af udvalgte arter/grupper/naturtyper, som er relevante, i forhold til at sikre biodiversiteten. Typisk arter, som er truede, sjældne eller i tilbagegang, herunder rødlistearter.

Konkrete projekter iværksættes på baggrund af de rammer og principper, som fremgår af planen, og efter aftale med lodsejerne.

Konkrete projekter iværksættes på baggrund af de rammer og principper, som fremgår af planen. Disse bliver kun udført efter aftale med lodsejerne.

Rammeplanen vil kunne foreligge primo 2022.

Rammeplanen vil kunne foreligge primo 2022.

Størstedelen af de beskyttede vand- og naturområder i Slagelse Kommune ligger på private ejendomme i det åbne land. Her findes et rigt plante- og dyreliv i moser, ferske enge, strandenge, overdrev, søer og vandløb. Mange arter er dog i tilbagegang, fordi leve- og voksestederne er blevet færre eller forringede.

Administrationen indstiller, at der udarbejdes en naturkvalitetsplan på rammeniveau, og at dette tilføjes i strategien.

De beskyttede jord- og stendigers tilstand bør snarest registreres (for at sikre spredningskorridorer i det åbne land).

Sagsbehandling efter museumsloven, vedrørende beskyttede sten- og jorddiger, herunder lovliggørelse af overtrædelser, er en lovpligtig opgave for kommunen, der derfor ikke formuleres som en del af en bæredygtighedsstrategi.

Ingen

Kulturministeren har primo december 2020 meldt ud, at hun har igangsat et pilotprojekt, som en forberedelse til en opdateret landsdækkende kortlægning af digerne. Vi afventer ministeriets videre arbejde.

Administrationen indstiller, at høringssvaret ikke giver anledning til ændringer af strategien.

DN foreslår følgende konkrete mål:

Konkrete mål vil blive fastsat som en del af den løbende naturkvalitetsplanlægning. Heri kan indgå konkrete mål om beskyttede sten- og jorddiger på kommunens ejendom. Eventuelt ligeledes for et antal private digere, efter aftale med lodsejerne.

Ingen

- Naturkvalitetsrapporten opdateres og udvides i 2021
- Naturkvalitetsrapportens 10 vigtigste områder er sikret i 2022

Administrationen indstiller, at høringssvaret ikke giver anledning til ændringer af strategien.

- Projekter for de 10 mest truede arter er iværksat 2022
- De beskyttede jord- og stendigers tilstand med sagsbehandling er gennemført i 2021
- 10 projekter til sikring af digernes natur- og kulturværdier er iværksat 2022

RESUMÉ AF HØRINGSVAR:

DN er ikke overbevist om, at naturens mangfoldighed, biodiversiteten, både vedr. antal arter, forskelligheden i levesteder, biotoper og genetisk variation, alene kan sikres gennem frivillige aftaler med lodsejerne. DN ønsker derfor, at strategiens indsatser indeholder muligheden for opkøb eller fredning (hvis det ikke er muligt at finde en frivillig løsning til at sikre biodiversiteten i et naturområde, sikre en rødlistet art eller skabe sammenhæng mellem flere områder).

DN ser behov for, at indsatser vedr. verdensmål 14, Livet i havet, bliver del af strategien, for at adressere bæredygtighed på kommunens lange kystlinje, halvøer og øer, nor, lavvandede kystvande og dybere havområder.

DN anerkender, at en del af truslerne mod livet i havet ikke reguleres af kommunen. Men mener, at kommunen bør sætte ind overfor miljøtrusler, som udledning af spildevand fra virksomheder og renseanlæg, udledning af næringsstoffer fra landbruget, samt udledning af næringsstoffer og medicinrester fra havbrug. Disse indsatsområder bør indarbejdes enten som et kommende tillæg eller ved revisionen i 2022.

SLAGELSE KOMMUNES KOMMENTARER:

I forhold til en indsats for naturforholdene på private ejendomme, vil en frivillig aftale med lodsejer blive prioriteret fremfor opkøb.

Igangsætning af en fredning er meget ressourcekrævende og vil altid forudsætte en særskilt politisk behandling. Det er et værktøj, som er for ressourcekrævende, til at indgå i en bæredygtighedsstrategi, - men er samtidigt et værktøj, som kan bringes i spil under konkrete omstændigheder, hvis der er politisk ønske om dette.

Administrationen indstiller, at høringssvaret ikke giver anledning til ændringer af strategien.

Fire af de indkomne høringssvar har ønsket strategiens fokus på verdensmål 14. Under "**Følgende høringssvar ønsker bæredygtighedsstrategiens fokus på verdensmål 14 om havmiljøet**" har administrationen givet sit samlede svar på disse.

Administrationen indstiller, at der tilføjes et nyt indsatsområde om bedre havmiljø, og at der som konkret handling i regi af bæredygtighedsstrategien afholdes en konference om havmiljøet i 2021. Denne finansieres med op til 200.000 kr. af de afsatte midler til bæredygtighedsstrategien.

KONSEKVENSER FOR BÆREDYGTIGHEDSSTRATEGIEN:

Ingen

Som supplement til allerede igangsatte indsatser vedrørende havmiljøet ud for kommunens kyster, tilføres strategien et nyt indsatsområde mhp at fremme dialogen og belyse veje til et bedre havmiljø.

RESUMÉ AF HØRINGSVAR:**8. Poul B. Thomsen på vegne af Lokalrådet for Vemmelev og Omegn**

Lokalrådet for Vemmelev og Omegn sætter stor pris på at blive orienteret og opdateret med alle strategi- og handleplaner, som er under udarbejdelse nu og de kommende år. Rådet mener, at de lokale borgere har ret til at blive orienteret grundigt om indsatser og ændringer, som vil eller kan berøre deres dagligdag, og rådet ønsker at medvirke til det. Dette, da de lokale borgere er lige så opmærksomme på de tre temaer, som andre større landsbyer i kommunen, med vægt på bosætning, skoler, indkøbsmuligheder, mindre erhvervsområder, omkringliggende landbrugsarealer, mindre skov og motorvej.

Lokalrådet ønsker, at der arrangeres orienteringsmøder, hvor der kan blive lejlighed til at få uddybet konsekvenserne af indsatsområderne, både lokalt og på kommunalt plan. Rådet mener, at der er behov for flere møder, fordi de 3 temaer klima, biodiversitet og ressourcer samt cirkulær økonomi dækker over store områder.

SLAGELSE KOMMUNES KOMMENTARER:

Administrationen finder det meget relevant at deltage i orienterings- /dialogmøder med borgere, foreninger, lokalråd m.fl. om bæredygtighedsstrategien. Det er helt centralt for implementering af strategien, at borgerne er bekendte med strategien og deltager aktivt i at realisere den.

Administrationen deltager derfor meget gerne i møde(r) med Lokalrådet for Vemmelev og Omegn om bæredygtighedsstrategien.

Administrationen foreslår også, at bæredygtighedsstrategien kunne være et oplagt tema for et fælles dialogmøde med lokalrådene, som kommunen i samarbejde med lokalrådene afholder tre gange om året.

Administrationen indstiller, at høringssvaret ikke giver anledning til ændringer af strategien.

**KONSEKVENSER FOR
BÆREDYGTIGHEDSSTRATEGIEN:**

Ingen

NOTAT

Bemærkninger til udkastet på Bæredygtighedsstrategi på byrådsmødet den 6. juni 2020

På byrådsmødet 22. juni 2020 blev protokollert følgende bemærkninger fra Dansk Folkeparti (O) og Radikale Venstre (B):

Center for Miljø, Plan og
Teknik
Ruth Trummer
drtru@slagelse.dk@slagelse.dk
29. januar 2021

RESUMÉ AF HØRINGSVAR:	SLAGELSE KOMMUNES KOMMENTARER:	KONSEKVENSER FOR BÆREDYGTIGHEDSSTRATEGIEN:
<p>* At der i højere grad er fokus på grønne områder i det offentlige rum.</p>	<p>Flere grønne oaser og mere vegetation i det offentlige byrum har mange positive gevinster, da det kan medvirke til bedre luftkvalitet, håndtering af regnvand, fremme af biodiversitet, byforskønnelse og mulighed for rekreation. De grønne områder, lommeparker og bytræer har i mange år været klemte ud på grund af byfortætning og øget trafik. Der fjernes mange flere træer end der plantes, og der prioriteres ikke midler hertil i budgetterne. Generelt har der fra politisk side ikke været stor bevågenhed for at bevare og udvikle grønne områder i det offentlige rum.</p> <p>I handlingsplanen har vi indsatser, der skal sikre, at naturen og det grønne skal fylde mere, når vi planlægger for og efterfølgende drifter byernes parker og grønne byrum mv.</p> <p>Administrationen anbefaler, at naturen får et større fokus ved større by- og boligudviklingsprojekter, så vi får skabt grønne byrum i bymidter og natur mellem husene i nye boligområder. I forbindelse med revision af kom-</p>	<p>Ingen</p>

	<p>muneplanen skal der i 2021 politisk tages stilling til, hvordan grønne områder skal tænkes ind i by- og boligudvikling. Ydermere skal der i første halvår 2021 tages politisk stilling til "Strategi for fritstående træer".</p> <p><i>Administrationen indstiller, at bemærkningen fra byrådet håndteres via kommuneplanen, og at det ikke giver anledning til ændringer i strategien.</i></p>	
<p>* At der i højere grad er fokus på alternative og bæredygtige boliger</p>	<p>Ønsket om, at der i højere grad er fokus på alternative og bæredygtige boliger ligger fint i tråd med Udviklingsstrategiens fokus på at fremme flere klimavenlige og bæredygtige boligområder samt alternative boformer. Administrationen vil som led i den igangværende revision af kommuneplanen initiere politiske drøftelse med henblik på, at der vedtages en strategisk retning for en bæredygtig by- og boligudvikling i Slagelse Kommune. Dette vil blive udmøntet i konkrete og forpligtende retningslinjer i kommuneplanen og andre tiltag.</p> <p><i>Administrationen indstiller, at bemærkningen fra byrådet håndteres via kommuneplanen, og at den ikke giver anledning til ændringer af strategien.</i></p>	Ingen
<p>* At Slagelse Kommune aktivt tager stilling til miljøministeriets plan om en fælles kommunal strategi for affaldssortering og er undersøgende vedr. de fynske kommuners ønske om etablering af affaldssorteringsanlæg.</p>	<p>Den nye affaldsbekendtgørelse, som omhandler nye krav til affaldssortering, gældende for alle kommuner, blev vedtaget i december 2020. Samtidigt kom den nye nationale affaldsplan (Handlingsplan for cirkulær økonomi) i høring, hvilket den er frem til februar 2021. Nye, skærpede sorteringskrav og implementering af disse vil derefter indgå i udarbejdelsen af Slagelse Kommunes affaldsplan. Dermed kommer kommunen til at efterkomme de fælleskommunale krav til kildesortering. Slagelse Kommune vil sideløbende, sammen med AffaldPlus, følge tæt, hvilke muligheder for bedre genanvendelse af affald en yderligere sortering i restaffal-</p>	Ingen

	<p>det giver, som de fynske kommuner arbejder sammen om. De fynske kommuner har lovende testresultater fra deres projekt om et centralt affaldssorteringsanlæg til restaffaldet. De vil nu sende en ansøgning om dispensation (efter affaldsbekendtgørelsens § 44) om (yderligere) undtagelsesmuligheder for særskilt indsamling (på baggrund af ny teknologiudvikling).</p> <p><i>Administrationen indstiller, at bemærkningen fra byrådet ikke giver anledning til ændringer af strategien.</i></p>	
<p>* At der i højre grad prioriteres en ren by, skov og strand</p>	<p>Ønsket om, at der i højere grad prioriteres en ren by, skov og strand, er langt hen ad vejen et budgetspørgsmål i.f.t. renholdelsesniveauer. Vi har engageret os i mange kampagner og understøttet frivillige i arbejdet indenfor nuværende budget.</p> <p>Med Covid-19 har vi et væsentligt merforbrug indenfor renholdelsesbudgettet og har måtte omprioritere fra andre budgetter. Der er tidligere gennemført besparelser med servicesækning på området. Det er et område med meget bevågenhed i øjeblikket og budgettet kan ikke honorere ønskerne og de mange initiativer. For at kunne imødekomme et politisk ønske om at hæve renholdelsesniveau, er det nødvendigt, at det medtænkes i kommende budgetlægning.</p> <p><i>Administrationen indstiller, at bemærkningen fra byrådet ikke giver anledning til ændringer af strategien.</i></p>	<p>Ingen</p>

NOTAT

Høringssvar til Bæredygtighedsstrategien

**Center for Miljø, Plan og
Teknik**

Ruth Trummer
drtru@slagelse.dk@slagelse.dk
6. januar 2021

Det er forsiden til de høringssvar som Center for Miljø, Plan og Teknik har modtaget som svar på forslag på Bæredygtighedsstrategien og den tilhørende handlingsplan.

Indholdsfortegnelse

Høringssvar fra:

1. Jøren Melchior på vegne af Enhedslisten
2. Mette Herget på vegne af Alternativet
3. Birger Johansen på vegne af Johannes Bang, Ole Hartling, Poul-Erik Hansen, Birger Bo Johansen
4. Dorthe Winther på vegne af Omø Beboer og Grundejerforening
5. Thomas Hanoman, Brogade 9, 2 th, 4220 Korsør
6. Anders Høst på vegne af Udvalget for Bæredygtig udvikling og grøn omstilling
7. Ib Larsen på vegne af Danmarks Naturfredningsforening
8. Poul B. Thomsen på vegne af Vemmelev Lokalråd

Konklusion af Enhedslistens Energigruppens kritik af Slagelse Kommunes Bæredygtighedsstrategi og handlingsplan.

Hvis ikke strategien og handlingsplanen gøres meget mere handlingsorienteret og konkret kommer Slagelse ikke i mål med 70% klimareduktion i 2030. I indeværende og forrige byrådsperiode har klimareduktionen været minimal, ja nærmest fraværende.

Vi foreslår følgende helt konkrete tiltag:

1. Slagelse Kommune opstiller i samarbejde med SK-Forsyning og Slagelses befolkning inklusive interesserede erhverv en eller flere solcelleparker der producerer den mængde elektricitet som kommune, virksomheder og private forbruger.
2. Slagelse kommune tilslutter sig "KlimaKommune Plus" initiativet, så reduktion i energiforbruget dokumenteres.
3. Slagelse Kommune tilslutter sig initiativet "Giftfri haver" og hermed ophører med brug af pesticider på kommunens arealer inklusiv bortforpagtede jorder.
4. Slagelse Kommune overgår til 100% økologiske fødevarer og Svanemærkede indkøb i alle kommunens virksomheder.
5. Slagelse Kommune stiller krav til SK-Forsyning om at:
 - stoppe salg af fossil energi og overgå til grøn energi
 - investere i solvarme kapacitet og varmelager så varmforsyningen helt foregår vha. solvarme
 - halmafbrænding kun anvendes til produktion af el, når vindenergi og solcellestrøm ikke er tilstrækkelig
 - stoppe afbrænding af halm fra konventionel landbrug som kræver kunstgødning og kun afbrænde overskudshalm fra økologisk landbrug
 - investere i øget genindving af varme fra køleanlæg overalt i kommunen

Nedenstående Bæredygtighedstrategi og handlingsplaner med kommentarer fra Enhedslistens energigruppe.

Politisk forord

Omlægningen til en markant mere bæredygtig brug af vores planet er nok den største af de mange udfordringer, vi som samfund står med de kommende år.

I Slagelse Kommune er vi nødt til at adressere denne udfordring, og vi vil gerne være med til at gå foran. Det gør vi ved at sætte os nogle mål som kommune og samtidig skabe rammer, der gør det attraktivt at deltage aktivt i en bæredygtig udvikling.

Vi har vedtaget en ambitiøs strategi, der skal sikre den bæredygtige udvikling af kommunen de næste år frem. Vi sætter gang i handlinger, der gavner klimaet, miljøet og skaber mere natur og grøn vækst, til gavn for borgere og virksomheder i Slagelse Kommune. Vi arbejder med bæredygtig udvikling i mange hjørner af kommunen. Med strategien har vi valgt i særlig høj grad at prioritere tre temaer:

- Klima
- Biodiversitet
- Ressourceforbrug og cirkulær økonomi

Med strategien tager vi ansvar som kommunens største arbejdsplads, som myndighed og ejer af kommunale selskaber. Bæredygtighedsstrategien bliver en tydelig ramme, der ansporer til tvær-fagligt samarbejde både i kommunen og med omverdenen. Mange af forandringerne i en grøn omstilling og bæredygtig udvikling kræver partnerskaber, fællesskaber og lokalt engagement. Vi vil med strategien gerne invitere ind til samarbejder og vi håber, at gode initiativer og idéer vil spire og gro overalt i kommunen. Sammen med vores borgere og virksomheder, foreninger og institutioner og andre kommuner vil vi inspirere og inspireres for at fremme den bæredygtige udvikling.

I moderne konsulentsprog er strategier altid flyvske og ikke særligt forpligtigende.

Som regel er ordvalget i et sprog så alle kan tilslutte sig.

Ingen overordnet forpligtigelse til et bestemt mål såsom:

- Klima: "Ingen fossil" energi efter 2030
- Biodiversitet: Ingen pesticider fra 2021
- Ressourceforbrug og cirkulær økonomi: Her har regeringen overhalet Slagelse Kommune med øget genanvendelse og sortering, men man kunne vedtage at bruge Bygningreglement 2020 i alle lokalplaner der kommer over byrådets bord, nye som gamle.

Indledning

Bæredygtighedsstrategien og den tilhørende handlingsplan indeholder de indsatser, som Slagelse Kommune i de kommende år vil prioritere særlig højt for at fremme den bæredygtige udvikling.

Vi iværksætter konkrete handlinger, der bygger ovenpå eller supplerer kommunens eksisterende indsatser inden for temaerne: Klima, biodiversitet samt ressourceforbrug

og cirkulær økonomi. Selvom de tre temaer er opdelt i strategien, er de oftest forbundet med hinanden, og flere handlinger fremmer både CO2-reduktion, biodiversitet og mindre ressourceforbrug.

Vi arbejder med temaerne ud fra flere vinkler og fagligheder for at skabe merværdi og fremme flere formål i de enkelte handlinger. Bæredygtighedsstrategien gælder frem til et nyt byråd tiltræder i 2022, hvorefter den vil blive revideret. Handlingerne i strategien sætter vi i gang med det samme. Indsatsområderne i strategien har et længere sigte end selve strategiens levetid. Strategiens handlingsplan er et separat dokument. Inden for de seneste år er klima, natur og FN's verdensmål for alvor kommet på den nationale og internationale politiske dagsorden.

Strategien er dynamisk, så den kan følge med de politiske dagsordener og lovgivning. Kommende nationale handlingsplaner har betydning for vores bæredygtighedsstrategi, og vi er med en dynamisk strategi klar til at omstille os til de nye krav og muligheder.

Byrådet vil følge op på strategien, gøre løbende status og vurdere effekten af handlingerne. De tre temaer i bæredygtighedsstrategien bliver særligt prioriteret de kommende år. Udover handlingerne i bæredygtighedsstrategien arbejder vi med mange projekter inden for bæredygtig udvikling, bl.a. klimatilpasning langs kommunens kyster. Byrådet har desuden i budgetaftalen 2019-2022 peget på handlinger inden for fem af FN's Verdensmål, som vi følger op på i strategien. Bæredygtighedsstrategien er udarbejdet i henhold til planloven. Strategiens indsatser vil blive indarbejdet i kommunens planlægning – fx i den kommende kommuneplan og lokalplaner, hvor det er muligt.

Ambitionern er alt for lave, vil og kan, hvor det er muligt er ikke nok for klimaet. Der er alt for lidt skal, og herved alt for let at glide uden om.

Klima

Vi arbejder ambitiøst for at nedbringe udledningen af drivhusgasser (herefter benævnt CO2) fra Slagelse Kommunes geografiske område med 70 % inden 2030. Vi vil arbejde med kommunens egen drift og indgå i partnerskaber og samarbejder. I strategien bygger vi videre på kommunens arbejde inden for energisektoren og skovrejsning. Desuden iværksætter vi indsatser indenfor transport og landbrug.

Målsætninger

Vi skal opnå en CO2-neutral energiforsyning i 2030.

Vores transport skal udlede mindre CO2.

Vi samarbejder med landbruget om at binde CO2 og spare energi.

Vi vil binde CO2 via skovrejsningsprojekter

Vi bruger FN's verdensmål til at skabe merværdi til vores indsatsområder og handlinger. Fx tænker vi energibesparelser sammen med grøn lokal vækst og skovrejsning sammen med under-visning.

Vi vil blandt andet

- Reducere udledningen af CO2 fra Slagelse Kommunes geografiske område med 70 % inden 2030 og 2 % årligt fra kommunens egen drift.
- Udarbejde en plan for fremtidens energisystem i Slagelse Kommune med mål om CO2-neutral energi-forsyning i 2030.
- Fremme energibesparelser i boliger og øvrige bygninger.

- Gennemføre kampagner for kommunens medarbejdere og borgere.
- Nedbringe CO2 fra transporten ved bl. a. at fremme el-transport.
- Indgå i projekter med landbruget, hvor lavbunds-jorde- og arealer omlægges til ekstensiv drift.
- Tænke klima og naturforbedring ind i indsatsen for grundvandsbeskyttelse i boringsnære beskyttelsesområder.
- Gennemføre dialogtilsyn om bæredygtighed på husdyrbrug og gartnerier og stille krav om energi-gennemgange i miljøgodkendelser af husdyrbrug.
- Indgå i projekter om skovrejsning og fremme skov-rejsning på kommunal og privat jord.

Slagelse Kommune har ikke lavet såkaldte "grønne regnskaber" i sidste byrådsperiode og heller ikke i denne byrådsperiode. Et medlemsskab af KlimaPlus kommune fællesskabet forudsætter grønne regnskaber, så det kan kun gå for langsomt med at komme igang.

De 70% er jo allerede vedtaget af regeringen...

Biomasse og halmafbrænding er ikke CO2 neutralt. Her er vi helt enige med Danmarks Naturfredningsforening.

<https://www.dn.dk/energi/bioenergi/biomasse/>

Halm bør pløjes ned som de økologiske landmænd gør.

Intet perspektiv om udnyttelse af sol, vind og varmepumper og stoppe afbrænding af affald.

Udbuddet af kommunens bilpark i 2020 glimrede ved fravær af el, så næste gang er først i 2024. Det er ikke godt nok.

Biodiversitet

Vi skal skabe bedre betingelser for vilde planter og dyr, som er trængte i skovene, i det åbne land, i bymiljøerne og langs vejene.

Vi vil bruge kommunens egne arealer til at skabe mere plads til naturen ved at drifte og pleje på en ny måde. Og vi sætter naturen i spil i forhold til at løfte sociale udfordringer, øge trivslen og den mentale og fysiske sundhed. Formidling af indsatserne og inspiration til andre er en vigtig del af indsatsen for at øge biodiversiteten, og vi inviterer ind til part-nerskaber.

Vi bruger FN's verdensmål til at skabe merværdi til vores indsatsområder og handlinger. Fx tænker vi nye levesteder sammen med fremme af mental sundhed.

Målsætninger Vi giver mere plads til naturen i drift og pleje af kommunale arealer. Vi tænker naturen med fra start, når vi planlægger i Slagelse Kommune. Vi øger biodiversiteten i naturområderne i det åbne land. Flere borgere skal nyde godt af naturens ro og vildskab

En forudsætning for øget biodiversitet er forbud mod sprøjtegifte som også har forurennet grundvandet i kommunen.

Ressourceforbrug & cirkulær økonomi

Vi vil blandt andet

- Stille flere krav om bæredygtighed i vores indkøb.

- Bygge bæredygtigt og cirkulært i udvalgte ny-byggerier og renoveringer af kommunale bygninger .
- Stille krav til cirkulær nedrivning, når byfornyelsesmidler bevilges og indgå samarbejder med almene boligselskaber om cirkulære nedrivninger.
- Reducere madspild i de store kommunale køk-kener og øge andelen af økologiske og klimavenlige råvarer i kantinerne i administrationen.
- Kompetenceudvikle lokale leverandører, byggeer-hverv og medarbejdere i kantinerne, så de er endnu bedre rustet til den grønne omstilling.
- Mindske affaldsmængden ved bl.a. at genbruge mere storskrald og indføre affaldssortering i det offentlige rum.
- Anspore til deleøkonomi ved bl.a. at etablere en reparationscafé, et genbrugsbyggemarked og en mobil informationstjeneste for borgere.

Vi bruger FN's verdensmål til at skabe merværdi til vores indsatsområder og handlinger. Fx knytter vi genanvendelse i byggeriet med grøn vækst i den lokale byggebranche.

Målsætninger

- Vi er en ansvarlig indkøber, der handler bæredygtigt.
- Vi mindsker CO2-aftrykket fra vores bygge- og anlægs-opgaver og genanvender flere materialer.
- Vi reducerer madspild og øger andelen af økologi og klimavenlig mad i kantiner. Vi producerer mindre affald og sorterer og genbruger mere.

Vi vil handle mere ressourceeffektivt og understøtte cirkulær økonomi, hvor mere bliver gen-anvendt. Vi har en vigtig rolle inden for områderne indkøb, byggeri, fødevarer samt affald og genanvendelse. Vi indkøber og sætter mange ressourcer i omløb og har dermed mulighed for at præge leverandører i en bæredygtig retning. Vi laver tiltag i samarbejde med virksomheder og borgere og søger at inspirere og kompetenceudvikle.

Reglerne skal indføres i lokalplanerne, så forudsætningerne for byggetilladelse skærpes.

FN's verdensmål i budgetaftalen 2019

Verdensmål 6: Rensning af spildevand

Vi igangsætter et pilotforsøg i samarbejde med SK Forsyning som en del af EU-projektet Less is More. Projektet arbejder bl.a. med at fjerne lægemidler, bakterier og miljøfremmede stoffer fra spildevand.

Verdensmål 12: Ansvarligt forbrug og produktion

Vi nedsatte i 2019 et rådgivende § 17,4-udvalg, som har til opgave at pege på initiativer, der kan understøtte bæredygtigt forbrug og produktion. Udvalget arbejder frem til 2021 med anbefalinger og konkrete projektidéer, som skal præsenteres for byrådet.

Verdensmål 13: Kystbeskyttelse

Vi har fokus på klimatilpasning langs kommunens kyststrækning. Vi arbejder på en række større, kommunale fællesprojekter i Næsby Strand, Korsør bymidte, Halskov, Kobæk Strand og Skælskør for at sikre borgere mod stormflod og højere vandstand.

Verdensmål 15: Urørt skov

Vi præsenterer i 2020 en skovudviklingsplan for de kommunale skove. I planen udpeges urørt skov og potentielle nye arealer til skovrejsning.

Verdensmål 16: Kulturudveksling og internationalt samarbejde

Vi etablerer samarbejder om kulturudveksling i andre lande, med fokus på USA, Østen og Mellem-østen. Formålet er, at de ældste elever i folkeskolen i samarbejde med ungdomsuddannelserne etablerer netværk og øger kulturforståelsen på tværs af landegrænser.

Slagelse Kommune vil arbejde med FN's verdensmål, som skal fylde mere i den politiske styring af kommunen. De 17 verdensmål skal ses under ét, men der er i budgetaftalen 2019 sat særligt fokus på følgende verdensmål: 6, 12, 13, 15 og 16.

Det nedsatte § 17,4-udvalg er IKKE fremkommet med nogen forslag efter 3 år siden sidste byrådsvalg....

Handlingsplan

Indledning

Bæredygtighedsstrategien 2020's handlingsplan indeholder de indsatser, som Slagelse Kommune i de kommende år vil prioritere særlig højt for at fremme den bæredygtige udvikling.

Vi sætter gang i konkrete handlinger, der bygger ovenpå eller supplerer kommunens eksisterende indsatser inden for temaerne:

Klima, biodiversitet samt ressourceforbrug og cirkulær økonomi. Bæredygtighedsstrategiens handlingsplan gælder frem til et nyt byråd tiltræder i 2022, hvorefter den vil blive revideret. Vi bygger oven på vores erfaringer Slagelse Kommune har igennem mange år arbejdet med bæredygtig udvikling. Igennem kommunens arbejde med blandt andet klimaplan, indkøbspolitik og biodiversitet i naturområderne er der hentet resultater på fx lokale indkøb, affaldssortering, energiforbedringer i de kommunale bygninger og beskyttelse og forbedring af natur.

Slagelse Kommunes bæredygtighedsstrategi og handlingsplan bygger både videre på eksisterende indsatser og sætter ind på nogle af de områder, hvor vi ikke før har haft en fokuseret indsats. Kobling til andre strategier, områder og FN's verdensmål

Bæredygtighedsstrategien og den tilhørende handlingsplan har tråde til flere andre strategier og fagområder. Flere handlinger berører forskellige fagområder og enheder i kommunen. Ligesom udviklingsstrategiens og bæredygtighedsstrategiens handlinger forholder sig til hinanden og understøtter

hinanden, forholder begge sig også til kommunens arbejde med FN's verdensmål. Dette vil forløbe parallelt med de to strategiers udmøntning.

Bæredygtighedsstrategiens handlingsplan har fokus på klimaforebyggelse, mens klimatilpasning behandles i kommunens klimatilpasningsplan og også er i fokus i budgetaftalen 2019-2022, som beskrives til sidst i denne strategi.

Målsætninger og opfølgning I bæredygtighedsstrategiens handlingsplan beskriver vi, hvornår de konkrete handlinger skal foregå og hvad de fordrer af ressourcer. Vi vil følge op på strategiens handlinger, gøre løbende status og vurdere effekten af handlingerne.

Vi ønsker at orientere Byrådet om fremdriften i arbejdet med planen, og vi vil involvere Byrådet i evalueringsarbejdet. Arbejdet med opfølgning på handlingsplanen er også blevet til en handling sidst i dokumentet.

Hvordan er strategiens handlingsplan blevet til?

Strategiens handlingsplan er blevet til i samspil med en række væsentlige interesser. Der har været dialoger med mange internt i organisationen, især med Center for Kommunale Ejendomme, Center for Miljø, Plan og Teknik og Center for Økonomi og Digitalisering, men næsten alle centre har bidraget til strategien på forskellig vis. Ligeledes har mange eksterne interesser bidraget med konkrete input og kvalificering af strategiens indhold, tiltag og forslag til nye samarbejder, blandt andre SK Forsyning, AffaldPlus, Slagelse Erhvervscenter, boligselskaber, Naturforum og § 17.4-udvalget for bæredygtig udvikling og grøn omstilling. Miljø-, Plan- og Landdistriktsudvalget og Erhvervs- og Teknikudvalget har været involveret undervejs i processen for at kvalificere og afstemme forventninger i forhold til indhold, ambitionsniveau og prioriteringer.

Tema – Klima

FN's Klimapanel's internationale rapport fra 2018 siger, at der skal ske store ændringer i hvordan vi indretter vores samfund, hvis vi skal holde temperaturstigningen globalt på max 1,5 grader. For at løse udfordringerne tages der initiativer nationalt - og Slagelse Kommune vil gøre sit for at tage ansvar lokalt.

Vi iværksætter konkrete tiltag og støtter op om regeringens klimamål om en reduktion af drivhusgasudledningen med 70 % frem mod 2030.

Når vi taler om klima i bæredygtighedsstrategiens handlingsplan er fokus på at forebygge frem for at tilpasse, og vi skal med handlingerne nedbringe drivhusgasudledningen fra kommunens egen drift og fra aktivitet indenfor kommunens geografiske afgrænsning.

På landsplan står transporten for lidt over 40 % af den samlede drivhusgasudledning, mens landbrugssektoren tegner sig for omkring en fjerdedel.

Det samme billede tegner sig i Slagelse Kommune, der er en kommune med en stor andel landbrug og klimabelastning fra pendlertrafik på motorvejen, privatbilisme og færgedrift. Indsatsområderne i bæredygtighedsstrategien tager fat på udfordringerne ved bl.a. at omstille til grøn transport, finde alternativer til at tage bilen, planlægge for et CO2- neutralt energisystem, fremme

energiforbedringer i private boliger og indgå i dialog og samarbejde med landbruget.

Der blev i 2019 vedtaget en klimalov, som i foråret 2020 er fulgt af en klimahandlingsplan fra regeringen med indsatser for transport-, landbrugs- og energisektoren. Der er i finansloven bl.a. afsat midler til en grøn omstilling af bustransport og cykelprojekter. De nationale indsatser og kommende handlingsplaner kommer til at forme, hvordan Slagelse Kommune kan blive en medspiller for både transport- og landbrugssektoren. Dette arbejde ønsker vi at gå i gang med, gerne i samarbejde med andre aktører, kommuner, virksomheder, Slagelse Erhvervscenter, forsyningsselskaberne, og alle andre, der ønsker at arbejde sammen om den grønne omstilling.

Hvad står vi på?

Klimaindsatsen er ikke noget nyt i Slagelse Kommune. Igennem flere år har vi arbejdet med at reducere drivhusgasserne fra kommunens område, og vi har samlet erfaringer inden for flere sektorer. Handlingsplanen og indsatsområderne bygger videre på det arbejde, der allerede er i gang internt i kommunen, med samarbejdspartnere og i lokalområdet. Nedenfor skitserer vi nogle af de resultater og indsatser, der ligger til grund for eller løber parallelt med denne handlingsplan:

- Klimaplan fra 2011: Ambitiøs klimaplan med fokus på energi, skovrejsning, klimatilpasning og grøn erhvervsudvikling • Den Europæiske Borgmesterpagt om klima: I 2009 underskrev vi borgmesterpagten og forpligtede os til at reducere drivhusgasser fra kommunens geografiske areal med 20 % frem til 2020. • Klimakommune: Vi blev en af Danmarks Naturfredningsforenings klimakommuner i år 2009 og reducerede drivhusgasser fra kommunens egen drift frem til 2015
- Energitjek Slagelse: Siden 2013 har vi i samarbejde med SK Forsyning fremmet energirenoveringer i private boliger. SK Forsyning gennemfører gratis, uvildige energitjek og frem til 2019 er gennemført over 1000 energitjek
- Skovrejsning for klimaet: I en samarbejdsaftale med Naturstyrelsen har vi siden 2012 opkøbt ca. 80 hektar jord og her påbegyndt rejsning af offentlig skov nord for Slagelse. Målet er, at Nordskoven i løbet af 30 år skal fylde 300 hektar
- Vindenergi og fjernvarme: SK Forsyning har reduceret CO₂-udledningen i kommunen med 26 % i forhold til 2009-niveau ved at udbygge vindmøller og fjernvarme
- Vådlægning af arealer: Vi har siden 2010 arbejdet på at vådlægge et stort område ved Tude Ådal i samarbejde med lodsejerne. Projektet skal udover at binde CO₂ mindske kvælstofudvaskningen og forbedre havmiljøet, samt give bedre afvandingsmuligheder for landbruget og skabe nye levesteder
- Indsatsplaner for grundvandsbeskyttelse: I 2020-2021 laver vi planer for beskyttelse af drikkevandet i kommunen med en række tiltag på bl.a. landbrugsjord
- Energi: Vi har i flere år arbejdet med energirenoveringer i egne bygninger, energibesparelser i egen drift og afholdt inspirationsarrangementer for kommunens borgere

Man kan ikke smykke sig med Klimaplan og Klimakommune som gik i stå i 2013.

Det er kun Enhedslistens forslag om solceller på kommunens tage der er blevet udover renoveringer af skoler.

SK-Forsyning har ikke vindenergi og solceller til salg.

Her er der kæmpe plads til forbedring for Slagelse Kommune

Tværgående handlinger og mål

Vi opstiller klare klimamål

Handling 1: Klimamål for 2030 og handlingsplan

Vi lægger os op ad regeringens klimamål om at reducere CO2-udledningen med mindst 70 % frem til 2030, og vi har en vision om at være CO2-neutrale i 2050. Begge gældende indenfor kommunens geografiske område. I 2020 forventer vi, at regeringen fremlægger en national klimahandlingsplan. Slagelse Kommune vil tage ansvar for realisering af denne ved enten at omsætte de nationale initiativer til en lokal kontekst eller ved at gennemføre supplerede tiltag til gavn for borgerne og virksomheder i kommunen.

Slagelse Kommune har i flere år arbejdet med konkrete klimaprojekter, som også vil fortsætte de kommende år. Vi vil i 2020 ansøge Realdania om at deltage i et nyt DK2020-projekt, som bl.a. vha. baseline og arbejdsredskaber hjælper danske kommuner med at udarbejde klimaplaner, der lever op til målene i Paris-aftalen. Med dette arbejde, og når vi kender den nationale klimahandlingsplan, kan vi stadfæste et fornyet CO2-reduktionsmål, som skal gælde for kommunens geografiske område frem til 2030. Vi udarbejder i 2021 en klimaplan, som skal indeholde vores samlede indsats af klimaprojekter, hvormed vi vil nå Paris-aftalens mål.

Hvorfor sker dette først nu 3 år inde i byrådsperioden ?

Handling 2: Energispare- og klimamål for kommunens egen organisation

I 2020 laver vi en statusopgørelse over energiforbruget og CO2-udledningen fra kommunens egen drift. Med det som udgangspunkt skal vi i 2020 definere et mål for energi- og CO2-reduktionen frem til 2025. Vi udarbejder en plan for, hvordan vi opnår dette mål gennem energiforbedringer i de kommunale bygninger samt indenfor tjenestekørsel. På byrådsmødet i november 2019 blev det besluttet, at der i forbindelse med budgetdrøftelser for 2021-2024 skal tages stilling til, om Slagelse Kommune skal blive Klimakommune og Klimakommune Plus+. Klimakommune indebærer, at vi reducerer CO2-udledningen fra egen drift med 2 % årligt i minimum 5 år. Vi ønsker også at indgå i demonstrations- og udviklingsprojekte.

De grønne regnskaber er IKKE igang, og selvfølgelig skal Slagelse Kommune tilslutte sig Klimaplus kommune fælleskabet

Handling 3: Kampagne for Slagelse Kommunes medarbejdere

Vi skal i en kampagne formidle organisationens klima- og miljømål og inspirere kommunens ca. 7.000 ansatte til handling. For at opnå en målbar effekt skal vi målrette kampagnen til de forskellige medarbejdergrupper. Vi iværksætter

kampagnen trinvist for en sektor ad gangen og med opstart i Center for Miljø, Plan og Teknik. Her opsamler vi vores erfaringer og planlægger de næste kampagnedele til flere sektorer og deres decentrale virksomheder. Kampagneindsatsen skal tænkes sammen med bl.a. den nye, bæredygtige indkøbspolitik. Vi indarbejder også kampagnematerialet i introduktionsforløb for nye medarbejdere.

Medarbejdere i Slagelse kommune som bor inden for byskiltet og arbejder inden for samme byskilt skal have gratis transport med busser og stillet El-cykler til rådighed, og derfor ikke tillades at køre i bil til arbejdet.

Handling 4: Klima i planlægningen

Vi definerer emner, som skal indgå i kommuneplanen, så vi på den måde fremmer de klima-rigtige beslutninger om vores arealanvendelse og anlæg. F.eks. vil vi fremme den "bløde" infrastruktur, sikre pladser til elbiler og beskytte lavbundsarealer. Vi vil undersøge, hvordan lokalplanlægning, som supplement til bygningsreglementet, kan understøtte en bæredygtig udvikling, der rækker ud over etablering af LAR-løsninger. Hvordan kan materialevalg eksempelvis gøre en forskel på CO₂-aftrykket samtidig med, at det fremhæver en flot arkitektur? Vi vil være strategiske om fortætning og det at bygge højere, der hvor det er hensigtsmæssigt. Vi vil overveje, hvordan vi eksempelvis ved udpegning af bilfrie og grønne zoner kan fremme en dagsorden, som flere ønsker at tage del i.

I lokalplanerne børe der stilles krav til om anvendelse af Bygningsreglement 2020/ Passiv hus

Handling 5: CO₂ bindes ved skovrejsning

Vi vil indgå i projekter om skovrejsning og fremme skovrejsning på kommunal og privat jord. Skovrejsning er et af de meget effektive virkemidler til at binde CO₂. Vi gennemfører en kampagne for privat skovrejsning, hvor vi informerer om relevante støtteordninger og om fordele og sidegevinster ved at rejse skov. Vi øger arealet for de kommunale skove, dels ved at etablere skov på nogle af kommunens nuværende arealer. I forbindelse med kommuneplanrevisionen 2021 udpeger vi hvilke af de kommunale arealer som er særligt egnede arealer for skovrejsning. Vi understøtter og indgår også i partnerskaber, fx i det lokale foreningsliv, om forskellige skovrejsningsinitiativer.

Fint

Indsatsområde – Energi

Vi skal opnå en CO₂-neutral energiforsyning i 2030

Handling 1: Udvikling af fremtidens energisystem - en samlet strategisk energiplan

Vi udarbejder i samarbejde med energi- og forsyningssselskaberne en fælles plan for fremtidens energisystem i Slagelse Kommune.

Den fælles energiplan skal forfølge visionen om et CO₂-neutralt energisystem. Blandt emnerne vil være:

Reduktion af CO2-emmission bl.a. gennem mindskelse af energiforbruget og udbredelse af lavtemperatur-fjernvarme;

Etablering af endnu flere VE-anlæg;

Udfasning af naturgas og overgang til VE-gasser i muligt omfang;

Etablering af flere varmepumper og Elektrificering af transportsektoren.

Planen skal beskrive, hvordan utidssvarende energianlæg afvikles, og hvordan nye bæredygtige anlæg etableres.

Handling 2: Energitjek Slagelse 2.0 - Energibesparelser i boliger og øvrige bygninger

Vi viderefører og udvikler Energitjek-ordningen så den - udover private boliger - også omfatter alle andre typer bygninger. Der er fortsat et stort potentiale for energibesparelser, særligt i den ældre bygningsmasse. Vi vil sætte ind med en relancering og massiv markedsføring af ordningen.

Energitjek Slagelse har siden 2014 fungeret i et samarbejde mellem Slagelse Kommune og SK Forsyning. I sin nuværende form har ordningen omfattet energivejledning og gratis, uvildige energieftersyn af private boliger.

Handling 3: Inspirations- og oplysningsarrangementer for borgerne

Vi gennemfører løbende - minimum én gang årligt - arrangementer, som formidler viden til interesserede borgere og erhvervsdrivende. Dette bl.a. i form af informationsarrangementer om varmepumper og andre energioptimerende løsninger

Plan og snak er ikke nok, der er nu gået 3 år uden noget er sket.

Kom nu igang med solceller og vind og varmepumper.

Indsatsområde – Transport

Vores transport skal udlede mindre CO2

Handling 1: Udfasning af benzin og diesel i kommunens bilpark og andet materiel

Vi omstiller en del af Slagelse Kommunes egen bilpark til elbiler.

Det vil vi gøre både i kraft af det næste større udbud af biler til kommunens kørsel, og i de løbende indkøb og udskiftninger.

El- og/eller hybridbiler skal være det foretrukne valg, hver gang vi indkøber et nyt kommunalt køretøj, og når kørselsbehovet samtidig egner sig til denne omstilling.

Vi opretter en pulje til medfinansiering ved køb af el- og/eller hybridbiler. Det næste større udbud af biler skal ske i 2024, hvor ca. 140 biler skal indkøbes eller leases.

Vi vurderer, at en tredjedel af disse vil kunne erstattes med elbiler - eller drevet af en anden alternativ og grøn energiform. For at vide hvor de mest egnede steder er for omstillingen, kortlægger vi kommunens kørselsbehov og bilpark.

I 2020 samler og kobler vi kommunale data om det daglige kørselsbehov, antal biler og ejere af biler. Ligesom vi skal indhente erfaringer fra andre kommuner ift. organisering, finansiering og trinvis omstilling.

Vi omstiller også kommunens Entreprenørservice' materiel til at være eldrevet, idet vi starter med småmaskinerne. Det omfatter bl.a. hækkeklippere, motorsave, buskryddere, pladevibratører, jordlopper og kompaktorer, som bruges på de kommunale grønne områder. Udover at nedbringe klimaaftrykket, mindsker vi støj

og partikeludledning. Vi kan indfase de eldrevne småmaskiner i løbet af 2020 og 2021.

Hvorfor er el/hybrid-biler ikke foretrukket udbuddet I 2020 ?

Handling 2: Flere ladestationer til elbiler

Vi udbygger el-lade-infrastrukturen i Slagelse Kommune, da en velfungerende lade-infrastruktur er en forudsætning for omstilling af benzin- og dieslbiler til elbiler. I tillæg til kortlægning og analyser fra handling 1 (om hvilke dele af den kommunale bilpark som egner sig bedst til en omstilling til elbiler og hvordan dette kan organiseres og finansieres) undersøger og beskriver vi i denne handling forskellige finansierings- og brugsmodeller til en udbygget el-lade-infrastruktur. På den baggrund udarbejder vi en implementeringsplan i 2020. I undersøgelseerne skal indgå en potentiel markedsmodning og udvikling hen imod el-tankstationer. Til denne handling vurderer vi, at der er mulighed for at opnå medfinansiering fx via EU-støtte.

Handling 3: Eldreven færgetrafik

Vi vil omstille færgedriften i Slagelse Kommune til at være eldreven. Færgerne og driften af dem er hjemtaget i kommunen. De dieseldrevne færger står for et endog meget stort CO₂-aftryk. Handlingen er langsigtet, da det næste indkøb af færger forventes omkring 2030. På det tidspunkt vil teknologien være modnet betydeligt. For at nå i mål med at erstatte de gamle færger med el-færger ved næste indkøb af færger, skal vi allerede nu arbejde på at skabe alliancer, som muliggør større, fremtidigt OPP. Vi forventer også, at der er gode muligheder for medfinansiering via større puljer og fonde.

Udbud I 2030, hvornår kan færgen så være I drift ? 2040 ?

Handling 4: Grønne forsøg supplerer den kollektive transport Vi udvikler og afprøver alternative og grønne transportløsninger fra landet og landsbyerne til nærmeste kollektive buslinje. Vi samler data og gennemfører analyser om buslinjenettet, mobilitet og trafik. På den baggrund beskriver vi fremtidsscenerier og tilhørende finansierings- og samarbejdsmodeller. Det gør vi ved at deltage i det EU-støttede projekt "Mobilitet på tværs", som også indebærer vores opgraderede medlemskab i Gate 21

Projektaktiviteterne supplerer kommunens indsats på grønne kollektive buslinjer og Trafikprojekt 2020.

Der kører stadig ikke nogen el-busser I Slagelse

Handling 5: Fremme samkørsel på arbejdspladserne

Vi fremmer den organiserede samkørsel i kommunen, herunder som supplement til den kollektive transport og alternativ til den individuelle bilkørsel. Vi har allerede planlagt at lancere samkørsels-appen NaboGo som tilbud til borgerne. I tillæg gennemfører vi en kampagne om organiseret samkørsel rettet mod arbejdspladserne i kommunen. Det vil vi gøre i samarbejde med platform-udbydere, som fx NaboGo.

Handling 6: Test en elcykel – drop bil nummer to

Vi tilbyder elcykler på prøve til borgerne i Slagelse Kommune. Andre kommuner har haft gode erfaringer med, at en elcykel i mange familier kan erstatte bil nummer to, hvilket både vil gavne miljøet, sundheden og velværet. Med tiltaget kan borgerne teste den lånte elcykel i tre måneder, hvilket vil lette beslutningen om at investere i egen elcykel. Vi tilbyder ordningen i foreløbigt to år.

El-cykel/gratis offentlig transport skal være krav til ansatte i kommunen når mn bor og arbejder inden for samme bygrænse.

Indsatsområde – Landbrug

Vi samarbejder med landbruget om at binde CO₂, spare energi og gavne klima og natur

Handling 1: Lavbundslande og lavbundsarealer Vi vil indgå i projekter, hvor lavbundslande og lavbundsarealer lægges om til ekstensiv drift samtidig med, at vandstanden hæves. Herved vil der over årene bindes CO₂ i jorden. Omlægningen vil endvidere medføre, at der sker en reduktion i udledningen af kvælstof. Når driften af landbrugslandene ekstensiveres, fremmes også naturens kvalitet. Multifunktionel jordfordeling kan komme på tale til gavn for arrondering af landbrugsejendomme samt andre hensyn.

Handling 2: Grundvands-, klima- og naturinteresser forbindes

Vi tænker klimainteresser og naturforbedring ind i de dialoger, der skal tages med lodsejerne i forbindelse med indsatsen for at beskytte grundvandet i boringsnære beskyttelsesområder (BNBO) og indsatsområder. Når der indføres sprøjtefrie zoner omkring drikkevandsboringerne og eventuelt i prioriterede indsatsområder, vil vi undersøge mulighederne for, at områderne kan ekstensiveres med etablering af græsningsområder.

Målet er, at vi udover grundvandsbeskyttelse samtidig får skabt bedre betingelser for flora og fauna, bundet kulstof i jorden og mindske udvaskning af kvælstof fra arealerne. Vi vil derfor gå tværfagligt til værks i grundvandsindsatserne.

Handling 3: Dialogtilsyn om bæredygtighed

Vi laver prøvehandling med dialogtilsyn om bæredygtighed på husdyrbrug og gartnerier. Dialogtilsynet kan omhandle emner som fx energi i bygninger, afgang af gylle og recirkulering af ressourcer. Udbyttet for landbrugene er at få opmærksomheden på, hvilke områder af bedriften, der kan optimeres og hvor ressourcerne kan udnyttes bedre. For Slagelse Kommune er formålet at afklare, hvordan kommunen kan være den bedste medspiller og hjælpe erhvervet med at opnå sin vision om klimaneutralitet i 2050.

Handling 4: Energigennemgange i miljøgodkendelser Vi vil i miljøgodkendelser til IE-husdyrbrug stille vilkår om, at der skal foretages en energigennemgang af husdyrbruget hvert 10. år af en uafhængig energirådgiver. Energigennemgangene

kan både føre til besparelser for den enkelte landmand og mindske CO2-udledningen fra aktiviteterne på bedriften.

Hjælp til omstilling til økologisk drift skal betales af kommunen, som andre kommuner har indført.

Tude Å dal projektet skal igang hurtigst muligt

Tema – Biodiversitet

Op mod en million arter er truet af udryddelse på verdensplan, og aldrig før er det gået så hurtigt med at udrydde plante- og dyrearter på Jorden.

Det er konklusionen fra den sidste FN-rapport om biodiversitetens tilstand globalt. Ved biodiversitet forstås mangfoldigheden af levende organismer i alle miljøer, både på land og i vand, samt de økologiske samspil, som organismerne indgår i. Biologisk mangfoldighed omfatter såvel variationen inden for og mellem arterne som mangfoldigheden af økosystemer.

Biodiversitetskrisen er et udtryk for, at mangfoldigheden af vilde, naturligt hjemhørende arter af planter og dyr er stærkt på retur på såvel globalt som nationalt plan.

I Danmark er omkring 2000 arter truede og 95 % af vores naturtyper er i ugunstig bevaringsstatus. Danmarks sidste rapportering til EU om, hvordan det går med de EU-beskyttede naturtyper og arter viser, at der ikke har været nogen fremgang siden 2013, og at den danske natur er i krise.

Vi vil i Slagelse Kommune gøre vores til at vende denne udvikling. Derfor ser vi på, hvordan vi kan sætte kommunens egne arealer i spil og med dette udgangspunkt inspirere andre til at give mere plads til naturen og øge biodiversiteten. Regeringen har i 2019 igangsat arbejdet for at lave en natur- og biodiversitetspakke, som svar på den nuværende naturkrise. Der er et ønske om mere urørt skov, flere sammenhængende naturarealer og mere vild natur. Ved at sætte gang i en intensiveret indsats for biodiversitet gør Slagelse Kommune klar til at gribe bolden, når regeringen sætter initiativer i gang for at hjælpe den pressede danske natur. Vores indsats for biodiversitet i bæredygtighedsstrategiens handlingsplan har til formål at skabe bedre betingelser for vilde planter og dyr, som er trængte i skovene, det åbne land, i bymiljøerne og langs vejene. Dvs. arter som er i tilbagegang, ualmindelige eller sjældne som følge af forringede eller manglende vokse- og levesteder. Indsatsen for biodiversitet skal først og fremmest opnås ved naturlig indvandring af dyre- og plantearter og naturlig udvikling af områderne (succession). Den naturlige succession skal fremmes på arealer, hvor der er potentiale for, at der med en ændret vedligeholdelse kan udvikles en naturligt tilknyttet flora og fauna. Indsatsen har følgende bærende principper:

Flere leve- og voksesteder

Større sammenhæng Naturlig succession

Naturvenlig pleje og drift

Færre næringsstoffer og bekæmpelsesmidler Flere vådområder

Mere dødt ved (træmasse) I handlingerne vil vi samarbejde med både grønne organisationer, landbrugsorganisationer, erhverv, institutioner og borgere.

Hvad står vi på ?

At arbejde med biodiversitet og vores natur er en del af Slagelse Kommunes daglige arbejde flere steder i organisationen. Vi arbejder løbende med at sikre og styrke den eksisterende, værdifulde natur på både egne og private arealer. Indsatserne i handlingsplanen bygger ovenpå og integreres i det igangværende arbejde og sætter fokus på biodiversitetsindsatsen på tværs af kommunens organisation. Nedenfor opstiller vi eksempler på den igangværende indsats for vores natur i Slagelse Kommune:

- Natura 2000: Sikring og forbedring af vilkårene for de arter og naturtyper, der er udpeget under Natura 2000-områderne og fx bekæmpe rynket rose i områderne
- Omlægning til pesticidfri drift af kommunale områder i videst muligt omfang
- Udarbejdelse af politikker, fx: Park- og Naturpolitik, udviklingsstrategi for Slagelse Kommunes eksisterende og nye skove, strategi for fritstående træer
- Naturforum og foreninger: Lokale interesseorganisationer bidrager til kommunens arbejde og laver tiltag, som fx rovfuglekasser og formidling til institutioner om natur
- Formidling og oplevelse af naturområder • Udvidelse af naturarealer, etablering af vandhuller samt græsnings- og høslætarealer, pleje af fortidsminder og at skabe sammenhæng mellem eksisterende, værdifulde naturområder
- Beskyttelse af særlige arter, fx markfirben på vejskrånninger eller padder hos private lodsejere
- Naturparkprojekt

Forbud mod sprøjtemidler på ALLE kommunens arealer.

Indtil et generelt forbud mod sprøjtemidler, måske opkøb af jord tæt på vandboringer så der ikke sprøjtes

Tværgående indsats

Tværgående handling: Formidling og inspiration

Vi vil formidle Slagelse Kommunes indsats for biodiversiteten og inspirere borgere og virksomheder til, hvad de selv kan gøre. I Slagelse Kommune tager vi ansvar for biodiversitetskrisen og inspirerer andre til at gøre det samme.

Vi skal synliggøre det eksisterende arbejde for biodiversiteten og de nye tiltag ved at skabe en sammenhængende formidling.

Formidlingen af tiltagene for øget biodiversitet er vigtig, da ændringerne vil være synlige for mange borgere, og erfaringer viser, at der er stor opmærksomhed på ændringer i driften af de grønne områder.

Det skal være tydeligt, hvorfor og hvad kommunen gør for at give naturen mere plads – og hvad borgeren, landmanden, virksomheden eller institutionen selv kan gøre for at give naturen mere plads på deres arealer.

Vi iværksætter kampagner, fx med inspiration til haveejere, vi afholder dialogmøder med lokalrådene og informationsmøder de steder, hvor vi ændrer driften

Indsatsområde - Mere natur i egen drift

Vi giver mere plads til naturen i drift og pleje af kommunale arealer

Handling 1:

Mere natur i vejkanterne

Vi udpeger vejkanter, hvor vi indfører driftsformer, der forbedrer naturværdierne og biodiversiteten. I budgetaftalen 2019 er der afsat midler til biodiversitet i vejkanter. Vejkanternes vælges ud efter en grovsortering, hvor vejkanter, der er smalle, har svære oversigtsforhold eller ligger nær frøgræsmarker sorteres fra. Der skal laves en biologisk registrering af de tilbageværende strækninger. Det gør vi for at sikre, at indsatsen med ændret drift målrettes og gør en forskel for biodiversiteten. I 2020 starter vi op på en række forsøgsstrækninger. Når vi har fået erfaring med forskellige plejeteknikker, arbejdes vi videre frem mod en differentieret slåningsstrategi for kommunens veje. Vejkanterne har potentiale for at gøre en stor forskel for at hjælpe de pressede arter, og en blomstrende vejkant har også stor oplevelsesværdi. Strækningerne kan fungere som vigtige korridorer, hvor planter og insekter kan sprede sig fra naturområde til naturområde.

Handling 2:

Mere plads til naturen i byernes parker og grønne områder

Vi vil give naturen en større rolle i byerne til gavn for biodiversiteten og borgernes oplevelser. I bymiljøet kan man bruge forskellige værktøjer til at øge biodiversiteten, bl.a. lave naturlige vådområder, insekthoteller og bruge hjemmehørende frø og planter de steder, hvor der ikke er noget oprindeligt natur at bygge på. Det kommer til at ændre udtrykket fra velfriserede græsplæner til flere vilde områder.

De første år afprøver vi forskellige naturgreb på grønne områder i byerne. På den måde indfører vi mere bynatur ved ændret drift og gradvis ændring af anlæg hen imod flere hjemmehørende arter og beplantning, der tilbyder levesteder for planter og smådyr. Flere levesteder i byerne giver plads til mere natur, og tilbyder mere varierede naturoplevelser i byerne. Byens parker og grønne arealer er oplagte formidlings- og inspirationslaboratorier, som indbyder til at undersøge naturen og opholde sig udendørs.

Handling 3:

Mere natur i landsbyerne

Vi vil bringe mere vild natur ind i landsbyerne, som for de flestes vedkommende har et stort potentiale. En del af kommunens landsbyer har fællesarealer og gadekær, der i dag ofte består af trimmede græsarealer. Kommunen drifter arealerne efter dialog med landsbyerne. Vi skal i denne dialog arbejde for at få skabt flere levesteder for insekter. Vi ønsker at samarbejde om rømmede grunde i landsbyerne, hvor grundejerne har fået støtte fra Slagelse Kommunes landsbyfornyelsespulje til at få revet et gammelt hus ned. De tomme grunde er en mulighed for at give plads til natur, fællesskab og aktivitet for landsbyen, inden noget nyt evt. skal bygges op. I landzonen ser vi i højere grad mulighed for at indføre natur end i byområderne, og hvis arealerne har størrelse til det, kan der etableres græsning.

Handling 4:

Mere natur i de kommunale skove og flere arealer til natur og skov

Vi vil udvikle kommunale skove til mere naturrig skov. Det betyder, at vi udlægger arealer til urørt skov, hvor naturen kan udvikle sig på dens egne præmisser til gavn for biodiversiteten. Der skal på alle skovarealer være fokus på at øge mængden af dødt ved (både stående og liggende), ligesom vi vil se på muligheder for at skabe naturlige vådområder, lysåbne områder og udvikle skovbrynene. Vi vil skabe områder, hvor folks rekreative færden kan foregå og herved også skabe lommer, hvor natur og dyr kan have plads og ro. Vi er også opmærksomme på at sikre de kulturspor og fredede kulturminde, der findes i skovene. I 2020 udarbejder vi en skovudviklingsplan, som bygger oven på den naturregistrering i de kommunale skove, som er foretaget i løbet af 2019. I skovudviklingsplanen vil der blive taget stilling til ambitionerne for skovrejsning på de kommunale arealer, og om de kommunale skove fortsat skal kunne bidrage med træ til fremtidens byggeri og energiproduktion. Vi undersøger også mulighederne for at udpege nye arealer til skovrejsning og natur. Vi ser på, om kommunen ligger inde med ubebyggede arealer, der er for små til bortforpagtning eller udstykninger til erhverv eller boliger. Der skal også ses på, om større arealer skal tages ud til natur og skovrejsning, bl.a. i forbindelse med en kommende pesticidpolitik, og når vi skal gennemføre indsatser for grundvandet i de boringsnære beskyttelsesområder og prioriterede indsatsområder. Nye arealer til natur og skov vil både give flere levesteder og nye rekreative områder til kommunens borgere.

Indsatsområde - Mere natur i kommunens planlægning

Vi tænker naturen med fra start, når vi planlægger i Slagelse Kommune

Handling 1: Naturen som et aktiv i lokalplanlægningen

Vi vil præcisere, hvordan natur kan tænkes ind i lokalplanlægningen. Vi vil gerne inspirere bygherre til at tilgodese biodiversitet og naturen, når der bygges nyt. Når vi laver lokalplaner, der arbejder med naturen som et aktiv, giver det os mulighed for at tænke langsigtet på eksempelvis spredningskorridorer. Plads til naturen rummer også plads til byens borgere og giver flere attraktive grønne fællesarealer og mulighed for at bevæge sig i grønne kiler.

Handling 2: Natur langs nye veje og cykelstianlæg

Vi tænker biodiversitet ind fra start, når vi anlægger nye veje og cykelstier, så vejkanterne i fremtiden planlægges så hensigtsmæssigt som muligt for mere biodiversitet. Ved nyanlæg har vi god mulighed for at skabe bedre betingelser for den næringsfattige natur, som vi gerne vil give plads til i vejkanterne. Det vil give levesteder og mere attraktive vejkanter. De områder med råjord, som opstår ved nyanlæg, efterlades enten til succession, eller der udsås frø fra vilde planter efter følgende kriterier: Ved anlæg i landzonen vil naturlig succession være udgangspunktet, men udsåning af lokalt høstede frø kan være et alternativ. I byområderne kan udsåning af regionalt høstede frø være et alternativ.

Indsatsområde - Naturen som gevinst for velfærdsområdet

Flere borgere skal nyde godt af naturens ro og vildskab

Handling 1: Dialog med forvaltning og institutioner om ændring af de grønne arealer

Vi vil i samarbejde med institutioner og aktører fra områderne for velfærd og uddannelse give plads til natur og ro tæt på borgerne i kommunen. Brugerinvolvering er et centralt element i indsatsen.

Når vi fx omdanner et tætklippet græsareal ved et plejehjem til et vildere grønt område, kan det give omgivelser, der inspirerer til både ro og aktivitet i naturen. Mere natur i de grønne områder skal fungere som læringsrum for børn og unge og understøtte pædagogiske tiltag. Naturens terapeutiske effekt kommer helt tæt på borgerne og skaber værdi, når brugerne af arealet selv er med til at forme, hvad det skal rumme.

En dialog med interessenter fra Center for Sundhed og Ældre, Handicap og Psykiatri, Arbejdsmarked og Integration og Børn og Unge har vist, at der generelt efterspørges flere grønne områder, der er vilde, tilbyder stilhed og ro samt mulighed for rekreativ udfoldelse tæt på institutionerne.

Vi afsætter et rammebeløb til at understøtte konkrete projekter. Der er aktuelt to konkrete projekter i støbeskeen, som vi tager fat i som de første. Den ene projektidé handler om at udarbejde en helhedsplan for de samlede udearealer ved et bosted på Specialcenter Slagelse og de nærliggende daginstitutioner, skoler og plejehjem. Målet er at øge biodiversitet, nedbringe vedligeholdelsesomkostninger og styrke forudsætningerne for brugernes trivsel og udvikling. Den anden projektidé handler om at udvikle "Livshaven" i Slots Bjergby, hvor et kommunalt areal skal omdannes til et krible-krable eksperimentarium med vild natur, som skal skabe rammer for læring om biodiversitet.

Indsatsområde - Mere natur i det åbne land

Vi øger biodiversiteten i naturområderne i det åbne land

Handling 1: Mere natur i det åbne land

Vi vil løbende afsøge muligheder for at indgå frivillige aftaler med lodsejere om en indsats, der skal gavne biodiversiteten. Derved fremmer vi anlæggelse af vådområder, hegning til kreaturer, omlægning af nye arealer til natur, og forbedringer af vandløbenes fysiske forhold.

Indsatsen retter sig typisk mod arter som er truede, sjældne eller i tilbagegang. Der er fokus på at skabe sammenhæng mellem naturarealer med udgangspunkt i Grønt Danmarkskort. Denne indsats for større biodiversitet skal ses som et supplement til den lovpligtige indsats, der varetages gennem Natura 2000-handleplanerne og vandområdeplanerne. Størstedelen af de beskyttede vand- og naturområder i Slagelse Kommune ligger på private ejendomme i det åbne land. Her findes et rigt plante- og dyreliv i moser, ferske enge, strandenge, overdrev, søer og vandløb. Mange arter er dog i tilbagegang, fordi leve- og voksestederne er blevet færre eller forringede

Tema - Ressourceforbrug og cirkulær økonomi

En stadig stigende velstand i verden betyder, at vi har et stort forbrug af naturressourcer. Det betyder også, at vi skal se med mere kritiske øjne på vores forbrug. Cirkulær økonomi handler om at gøre væksten bæredygtig.

Derfor er der hårdt brug for, at vi begynder at praktisere den cirkulære økonomi. Det vil sige den tankegang, hvor vi cirkulerer flest mulige materialer i samfundet frem for at tage nye fra jordens lager. Og hvor vi anvender bæredygtige råvarer eller fornybare ressourcer, der til stadighed kan dannes på ny i naturen.

Slagelse Kommune forvalter og sætter enorme ressourcer i omløb og har dermed et stort ansvar for og indflydelse på en ansvarlig styring og håndtering af disse. I Slagelse Kommune ønsker vi derfor at agere foregangseksempel for vores borgere og virksomheder, når vi er med til at omstille samfundet til et mere ressourceeffektivt samfund, hvor mere bliver genanvendt eller genbrugt. Vi vil skabe rammerne for mere bæredygtige forbrugsmønstre hos brugerne, herunder ved at reducere affaldsmængden og tilskynde til genbrug.

På samme måde vil vi efterspørge effektive og bæredygtige produktionsmetoder og forsyningskæder hos industrier og virksomheder, som vi samarbejder med. I kommunens budgetaftale 2019 er FN verdensmål 12 om ansvarligt forbrug og produktion nævnt som et særligt fokusområde. Det betyder, at vi skal leve op til vores ansvar for bl.a. at forvalte naturressourcer på bæredygtig vis, at minimere madspild og at reducere mængden af affald, der skabes, via forebyggelse og genanvendelse. I de fire udvalgte indsatsområder; indkøb, byggeri, fødevarer samt affald og genanvendelse, spiller vi som kommune en afgørende rolle i den cirkulære omstilling og kan samtidig bygge ovenpå de erfaringer, som vi allerede har gjort os.

Slagelse Kommune køber årligt ind for 1,5 mia. kr., hvorfor det er af stor betydning, at vi efterlever en bæredygtig indkøbspraksis. Som kommune hører vi til kredsen af Danmarks største bygherrer og skal derfor være aktive i at nedbringe de 37 % af affaldet i Danmark, som er byggeaffald. 80 % af en bygnings klimaaftryk står materialerne for, og her arbejder vi også for at reducere klimabelastningen fra det kommunale byggeri. I den kommunale forvaltning og især på velfærdsområdet tilberedes store mængder mad. Vi er allerede nået langt i prioriteringen af de økologiske fødevarer.

Vi skal fastholde denne udvikling, lære også at prioritere de klimarigtige fødevarer, og vi skal gå foran i at nedbringe madspild. Som aktør i affaldshåndteringen har Slagelse Kommune mange gode effekter mellem hænderne. Vi er tæt på borgerne og vi kan facilitere samarbejder, også med private aktører. Med indsatser indenfor øget genbrug, reparation og deleøkonomi skal vi reducere CO₂-udledningen og skabe økonomisk værdi. Hvad står vi på Slagelse Kommune har vi igennem mange år arbejdet med at forvalte ressourcerne ansvarligt og effektivt.

Vi har omstillet os til at anvende flere bæredygtige råvarer og fornybare ressourcer og vi har taget initiativer til at reducere affald og øge genanvendelse. Handlingsplanen og indsatsområderne bygger videre på det arbejde, der allerede er i gang internt i kommunen, med samarbejdspartnere og i lokalområdet. Nedenfor skitserer vi nogle af de resultater og indsatser, der ligger til grund for eller løber parallelt med denne handlingsplan: • Bæredygtighed i indkøbspolitikken:

Vi indskrev i 2014 en hensigt om at miljøhensyn skal indgå i indkøb af varer og tjenesteydelser (sammen med øvrige parametre såsom pris, kvalitet mv)

•Cirkulært byggeri: Vi har i EU regionalfondsprojektet Grøn Vækst i Byggeriet 2016-2019 arbejdet med cirkulært byggeri. Vi har samarbejdet med det lokale byggeerhverv og har i vores bygherreorganisation samlet erfaringer med, hvad der er afgørende for at nå resultatet om et cirkulært byggeri

- Økologi og mindre madspild i kommunale køkkener: Vi implementerede i 2012 et økologiprojekt i de større kommunale køkkener og kantiner. Projektet indebar også kompetenceudvikling af køkkenpersonalet
- Mindre affald og mere genanvendelse: Vi har i samarbejde med AffaldPlus fulgt og deltaget i initiativer til at producere mindre affald og øge genanvendelsen
- Affaldssortering: Vi har i vores Entreprenørservice foretaget flere mindre forsøg henimod en øget sortering af affaldet i det offentlige rum.

Indsatsområde - Bæredygtige indkøb

Vi er en ansvarlig indkøber, der handler bæredygtigt

Handling 1: Ny bæredygtig indkøbspolitik

Vi reviderer i 2020 vores indkøbspolitik, så vi via vores udbud og indkøb nedbringer kommunens miljø- og klimabelastning. Hermed sætter vi barren for, hvor bæredygtigt vores forbrug er, da vi via indkøb kan præge leverandører af varer og tjenesteydelser i en mere bæredygtig retning. Ved nye indkøb skal vi have fokus på hele livscyklussen i produktet eller servicen. Det vil sige, at vi baserer vores indkøbsbeslutninger på betragtninger af de totale omkostninger, der er forbundet med produktet eller ydelsen frem for indkøbsprisen alene. Ligeledes vurderer vi så vidt muligt produktets eller ydelsens miljøbelastning set igennem hele livscyklus. For kommunens decentrale indkøb, som bruger vores e-handelsplatform, beskrives vejledning som skal opfordre til bæredygtige indkøb.

Handling 2: Medlemskab af Partnerskab for Grønne Offentlige Indkøb

Vi forpligter os til at følge fælleskommunale, grønne indkøbsmål. Det gør vi ved at være aktivt medlem af Partnerskab for Grønne Offentlige Indkøb (POGI) fra 2020. POGI er et fællesskab af kommuner, regioner og offentlige organisationer, der vil fremme bæredygtige løsninger og købe grønt ind. Som medlem er Slagelse Kommune med til at udvikle fælles grønne indkøbsmål, og forpligter sig samtidig til at følge disse. Det betyder, at kommunens indkøb kommer til at leve op til en række kriterier og anbefalinger til miljømærkning af produkter, herunder Svanemærket og EU-blomsten. Og at vi stiller krav om totaløkonomiske beregninger som tildelingskriterium frem for den rene indkøbspris. POGI vil også være en god platform til at finde sammen i fælleskommunale grønne indkøb. I 2020 udarbejder vi en handlingsplan, som beskriver, hvilke indkøbsmål vi skal have implementeret hvornår.

Handling 3: Trinvis udfasning af plastik-engangsemballage i Slagelse Kommune

Vi reducerer plastaffald ved at undgå indkøb af engangsemballage i plast. Vi starter med en fuldstændig udfasning af engangsplastservice i de administrative kantiner og køkkener, og tager udgangspunkt i de engangsplastprodukter som forbydes gennem EU's engangsplastdirektiv pr. 1. januar 2021. Vi skal kommunikere vores indsats til bygningsbrugerne, så alle forstår baggrunden og ved, hvordan de kan hjælpe til.

I anden omgang iværksætter vi udfasningen i resten af organisationen, inkl. de decentrale enheder. Det støtter vi op om ved at oprette en pulje, som skal dække merudgiften til alternativer til plastservicen. Plastaffald ender hovedsagelig i affaldsforbrændingen, som er det laveste niveau i affaldshierarkiet. Da Slagelse Kommune ønsker at være en bæredygtig organisation, er det vigtigt at sende et signal til medarbejdere og besøgende på vores rådhus, i forvaltningerne, på skoler og i institutioner om, at vi ikke er storforbrugere af engangsemballage og -service.

Handling 4: Bæredygtighedskompetencer til lokale leverandører

Som led i den kommende indkøbspolitik kommer vi til, i vores udbud, at stille krav til vores leverandører om bæredygtige varer og tjenesteydelser. Vi skal trænes i at stille de bæredygtige krav, og vi ønsker også at støtte de lokale leverandører til at være klar til at kunne byde på de kommunale opgaver. Derfor afholder vi workshops og seminarier om bæredygtighedskrav i kommende udbud for lokale leverandører. Det gør vi i samarbejde med Slagelse Erhvervscenter

I anden omgang iværksætter vi udfasningen i resten af organisationen, inkl. de decentrale enheder. Det støtter vi op om ved at oprette en pulje, som skal dække merudgiften til alternativer til plastservicen. Plastaffald ender hovedsagelig i affaldsforbrændingen, som er det laveste niveau i affaldshierarkiet. Da Slagelse Kommune ønsker at være en bæredygtig organisation, er det vigtigt at sende et signal til medarbejdere og besøgende på vores rådhus, i forvaltningerne, på skoler og i institutioner om, at vi ikke er storforbrugere af engangsemballage og -service.

Handling 4: Bæredygtighedskompetencer til lokale leverandører

Som led i den kommende indkøbspolitik kommer vi til, i vores udbud, at stille krav til vores leverandører om bæredygtige varer og tjenesteydelser. Vi skal trænes i at stille de bæredygtige krav, og vi ønsker også at støtte de lokale leverandører til at være klar til at kunne byde på de kommunale opgaver. Derfor afholder vi workshops og seminarier om bæredygtighedskrav i kommende udbud for lokale leverandører. Det gør vi i samarbejde med Slagelse Erhvervscenter.

Hvorfor ikke 100% økologi i kommunen. Hvis det man ønsker ikke kan fåes økologisk, må man finde et alternativ evt mindre af samme herunder kød.

Indsatsområde - Bæredygtigt byggeri

Vi mindsker CO2-afstrykket fra vores bygge- og anlægsopgaver og genanvender flere materialer

Handling 1: Bæredygtigt og cirkulært nybyggeri Vi vil bygge cirkulært i nybyggeri, idet vi bygger på resultaterne fra projektet Grøn Vækst i Byggeriet. Det indebærer byggeri med høj procent af genanvendte og genbrugte materialer. Ved at anvende totaløkonomiske beregninger og livscyklusberegninger skal byggeriet både på kort og lang sigt påvise en betydelig CO2-besparelse. Yderligere skal vi med nye processer til kvalificering af byggeriet opnå både organisatorisk læring, optimeret anlægsstyring og merværdi for brugerne af det færdige byggeri. Vi vil også samle erfaringer i at bygge nye bygninger og anlæg bæredygtigt på andre måder, end at recirkulere materialer. Vi vil opføre en ny daginstitution på Ndr. Ringgade i Slagelse som cirkulært byggeri. Og vi vil afprøve og implementere videre aspekter indenfor bæredygtigt byggeri (herunder verdensmål) i Ny Trelleborg-projektet (museumsbygningen og udstilling); det samme gør vi, når vi anlægger højvandssikringen af Korsør by

Handling 2: Cirkulær renovering

Vi udpeger i 2020 en case for cirkulær renovering, som vi kan starte op i 2021. Vi skal planlægge renoveringen med høj grad af genbrug og genanvendelse indenfor matriklen, når vi nedtager materialer og udskifter klimaskærmsdele. Samtidig skal vi opnå definerede merværdier som fx moderne lærings- eller arbejdsmiljøer, forbedret indeklima og understøttelse af sunde vaner m.v.

Handling 3: Cirkulær nedrivning Vi vil gøre os klar til at være en del af fremtidens byggeri, hvor byggematerialerne kommer til at cirkulere. Vi udpeger og stiller krav til cirkulære nedrivninger, som organiseres, så de giver samarbejdspartnerne erfaring og kompetencer, herunder om nye forretningsmodeller. I samarbejde med BoligKorsør nedrives et antal boligblokke cirkulært. Vi foretager en selektiv nedrivning på baggrund af ressourcekortlægning og materialepas med henblik på at kunne genanvende byggematerialerne i kommunalt regi. Projektet skal give kompetencer til både erhvervsliv, kommune og boligselskab, hvor erfaringerne beskrives i en case for pålagte nedrivninger i det almene byggeri ifm. ghettoplanerne. Projektet kan tidligst startes i 2023, men der indledes dialog om projektet i 2021. Vi arbejder desuden på at stille krav om cirkulær nedrivning, når byfornyelsesmidler bevilges til privatpersoner. Vi starter dette op i 2020 og stiller kravene foreløbigt til og med 2022.

Handling 4: Bæredygtighedskompetencer til det lokale byggeerhverv

Vi vil sikre, at Slagelse Kommune i fremtidens bæredygtige byggerier også kan samarbejde med kompetente virksomheder i nærområdet. Bæredygtigt byggeri fordrer nye måder at gøre tingene på og på investeringer up front, når den komplekse praksis skal planlægges og ledes. Slagelse Kommune har taget de første skridt til at kunne efterspørge bæredygtigt byggeri i sin bygherreorganisation som en del af projektet Grøn Vækst i Byggeriet. Vi skal fortsætte arbejdet med at træne vores efterspørgsel sammen med de lokale leverandører. Vi afholder en til to workshops/seminarer om fremtidige samarbejder og ønskede kompetencer vedr. bæredygtigt og cirkulært byggeri i samarbejde med Slagelse Erhvervscenter og Samarbejdsudvalget for kommunale bygge- og anlægsopgaver.

Indsatsområde – Fødevarer

Vi reducerer madspild og øger andelen af økologi og klimavenlig mad i kantiner

Handling 1: Bæredygtige kantiner i kommunen Vi vil have mere økologi, mindre madspild og vi skal nedbringe CO2-aftrykket i de køkkener, som forplejer kommunens administration og ældreområdet. Vi er nået langt med økologiprocenten i kantinerne, men økologien skal højnes yderligere, ligesom vi skal kunne dokumentere (endnu) mindre madspild og servere klimavenlig mad. De første to år sætter vi ind i køkkenerne for de administrative kantiner. I de fire kantiner for den kommunale administration vil vi implementere en tilmeldingsordning, sådan at køkkenerne bedre kan forudsige, hvor meget mad der skal tilberedes. Dermed tilpasser vi madudbuddet med efterspørgslen på dagsbasis. På den måde kan vi drive køkkenerne mere effektivt og opnå de målsætninger, vi sætter os: Mere miljø- og klimavenlig mad, mere økologi, mindre madspild, flere vegetabiliske og lokale fødevarer, samt mindre brug af engangsemballage.

Vi synliggør vores performance på de opsatte mål ved lavpraktiske værktøjer, som passer i køkkenpersonalets daglige rutiner. Vi formidler status og resultater til brugerne på daglig basis og inspirerer til hvad hver enkelt selv kan gøre, på arbejdspladsen og i det private.

Handling 2: Kompetencer til bæredygtige køkkener

Vi afholder workshops og kompetenceudviklingsforløb for kommunale køkkenmedarbejdere om bæredygtigt madindkøb og tilberedning - herunder inspiration til minimering af madspild, mindre brug af kød, og hvordan dette kan spille sammen med økologien. De første to år starter vi denne indsats i køkkenerne til kantinerne for den kommunale administration. Vi formulerer anbefalinger, så de gode råd og rutiner kan udbredes til andre enheder, evt. igennem ambassadører, hvor der laves mad enten sammen med brugerne eller i decentrale kantiner.

Vi getager

Hvorfor ikke 100% økologi i kommunen. Hvis det man ønsker ikke kan fåes økologisk, må man finde et alternativ evt mindre af samme herunder kød.

Indsatsområde - Affald og genanvendelse

Vi producerer mindre affald, sorterer mere og genbruger mere

Handling 1:

Plusbutik, reparationscafé og genbrugsbyggemarked

Vi samarbejder med AffaldPlus om at etablere en Plusbutik, reparationscafé og et genbrugsbyggemarked i Slagelse. I Næstved Kommune er modellerne herfor velafprøvede, hvor de er tilknyttede AffaldPlus' genbrugspladser. Vurderingen er, at forudsætningerne for succesfuld drift af faciliteterne er til stede i Slagelse

Kommune.Vi undersøger også muligheden for at indtænke socialøkonomisk virksomhed i tiltaget

Handling 2:

Kompetenceudvikling om direkte genbrugl samarbejde med AffaldPlus og almene boligselskaber afholder vi kompetenceudviklingsforløb om at udtage storskraldsemner til direkte genbrug. Forløbet tilbydes storskraldsindsamlere og ejendomsfunktionærer.

Handling 3: Affaldssortering i det offentlige rum – skridt for skridt

Vi afprøver og indfaser af faldssortering i det offentlige byrum, på grønne arealer og i forbindelse med lokale arrangementer. Borgere har efterspurgt muligheden for affaldssortering i det offentlige rum, hvor de møder skraldespande, der er drevet kommunalt. Borgerne er bekendte med sortering i fire fraktioner fra deres egen husholdning og møder desuden samme sortering på kommunens Blå Flag-strande. Derfor vil vi indkøbe containere til sortering i fire fraktioner og her stille krav til anvendelse af KL's standardpiktogrammer til affaldssortering. Vi afprøver også sensorer i de affaldsbeholdere, som står i yderområder, da det kan spare på transporten, når beholderne skal tømmes, hvorved vi reducerer CO2-udledningen. Kommunen har en driftsopgave i at bortskaffe affald på kommunale arealer, og kan være samarbejdspartner til f.eks. erhvervsforeninger, eventarrangører eller grundejerforeninger. Derfor vil vi kombinere samarbejdet om affaldssortering med ovenstående aktører med fx informationstjeneste eller terrorsikring til arrangementer. Vi vil indgå aftaler med event- og festivalarrangører for at sikre affaldssortering i det offentlige rum ved årligt tilbagevendende begivenheder i kommunen. Vi indfører også fuld affaldssortering til de arrangementer, vi selv afholder. Da der kommer nye miljø- og sorteringskrav og nye Nationale Affaldsplaner i 2020, vil vigerne frembringe data og formulere mulige indsatser for at være klar, når de politiske udmeldinger kommer. Dette indebærer at kvantificere affaldsmængderne i fraktioner.

Handling 4: Projekt bæredygtighed på hjul – en mobil informationstjeneste for borgere

Vi vil sammen med, og overfor de almene boligselskaber iværksætte et pilotprojekt om en mobilinformationstjeneste om affaldssortering, genbrug og reparationer. Formålet er at nå ud til borgere, som ikke af egen kraft opsøger information om emnet. Dels skal målgruppens forståelse for affald som ressource højnes, dels skal affaldssorteringen forbedres på steder, hvor den i dag er mangelfuld. Som det første gennemfører vi en behovsanalyse for det mobile informationscenter. Informationstjenesten kan drives og afprøves i AffaldPlus-regi. Mulige andre samarbejdspartnere kan være uddannelsesinstitutioner.

Handling 5: Cirkulært kontorinventar i den kommunale organisation Vi vil genbruge kontorinventar og undgå at smide en stor mængde emner ud, som vi gør i dag. Det skal vi opnå ved at implementere en helt ny model, som har fokus på standardisering, effektiv styring samt vedligehold og reparationer af vores kontorinventar.

Affald plus har allerede oprettet genbrugsbutik, men der er brug for en genbrugsbutik til byggematerialer som i Næstved.
I spørgsmålet om affaldssorteringer Slagelse kommune allerede overhalet af regeringen

Gennemgående for hele strategien

Opfølgning, løbende status og effektvurdering af indsatsområder og handlinger
Handling: Opfølgning, løbende status og effektvurdering af indsatsområder og handlinger
Vi skal løbende have overblik over fremdriften på indsatsområder og handlinger i denne plan. Det gør vi ved at indhente status fra tovholderne for handlingerne hver tredje måned. I tillæg udarbejder vi med passende interval en samlet status for handlingsplanen og en vurdering af effekterne. Den formidler vi internt i organisationen og til omverden

FN's verdensmål i budgetaftalen 2019

Slagelse Kommune vil arbejde med FN's verdensmål, som skal fylde mere i den politiske styring af kommunen.

De 17 verdensmål skal ses under ét, men der er i budgetaftalen 2019 sat særligt fokus på følgende verdensmål: 6, 12, 13, 15 og 16.

Vi arbejder med:

Verdensmål 6: Rensning af spildevand
Vi igangsætter et pilotforsøg i samarbejde med SK Forsyning som en del af EU-projektet Less is More. Projektet arbejder bl.a. med at fjerne lægemidler, bakterier og miljøfremmede stoffer fra spildevand

Verdensmål 12: Ansvarligt forbrug og produktion
Vi nedsatte i 2019 et rådgivende § 17,4-udvalg, som har til opgave at pege på initiativer, der kan understøtte bæredygtigt forbrug og produktion. Udvalget arbejder frem til 2021 med anbefalinger og konkrete projektidéer, som skal præsenteres for byrådet.

Verdensmål 13: Kystbeskyttelse
Vi har fokus på klimatilpasning langs kommunens kyststrækning. Vi arbejder på en række større, kommunale fællesprojekter i Næsby Strand, Korsør bymidte, Halsskov, Kobæk Strand og Skælskør for at sikre borgere mod stormflod og højere vandstand.

Verdensmål 15: Urørt skov
Vi præsenterer i 2020 en skovudviklingsplan for de kommunale skove. I planen udpeges urørt skov og potentielle nye arealer til skovrejsning.

Verdensmål 16: Kulturudveksling og internationalt samarbejde
Vi etablerer samarbejder om kulturudveksling i andre lande, med fokus på USA, Østen og Mellemøsten. Formålet er, at de ældste elever i folkeskolen i samarbejde med ungdomsuddannelserne etablerer netværk og øger kulturforståelsen på tværs af landegrænser

Korsør 21. oktober 2020

Til Slagelse Byråd
Slagelse kommune

Hørings svar Bæredygtighedsstrategi

Alternativet i Slagelse hilser kommunens nye bæredygtighedsstrategi velkommen. Det er et vigtigt og nødvendigt skridt i retning mod en mere bæredygtig udvikling i kommunen.

Bæredygtighedsstrategien er fokuseret omkring klima, biodiversitet og ressourceforbrug. Der kunne være valgt mange andre indfaldsvinkler men de tre fokusområder er velbegrundede og giver et godt udgangspunkt for det kommende arbejde med bæredygtighed i kommunen.

I den tilhørende handlingsplan er beskrevet en lang række indsatsområder og handlinger. Ressourceforbruget for gennemførelse af alle handlinger er omhyggeligt beskrevet så det er muligt at se hvad omkostningerne ved hver enkelt handling vil være.

Efter de netop overståede budgetforhandlinger forekommer det imidlertid tvivlsomt at forvente tilstrækkelige ressourcer til fuld gennemførelse af hele handlingsplanen. På den baggrund vil vi gerne opfordre til at fokusere på de handlinger, som er mest synlige for den enkelte borger i kommunen. Vi vil her gerne fremhæve afsnittet om biodiversitet. Det er meget synligt for alle borgere at få mere natur i vejkanter og mere plads til natur i parker, landsbyer samt skove og det åbne land. Yderligere er de foreslåede handlinger meget lidt ressourcekrævende at gennemføre og de vil også give positive sideeffekter i form af mindre CO₂ udledning i forbindelse med pleje af kommunale områder.

Herudover vil det være meget synligt for borgerne at omlægningen af kommunens transport til eldrevne biler og udskiftning af andet materiel til eldrevne maskiner fortsættes. Endelig vil vi gerne opfordre til at handlingerne omkring lokale fødevarer samt affald og genanvendelse også prioriteres højt. Der er i forvejen meget fokus på økologi og madspild og de foreslåede handlinger på disse områder er vigtige og synlige for de borgere som er i berøring med kommunal madlavning.

På affaldsområdet er det også synligt for den enkelte at der sættes flere aktiviteter i gang for at fremme genbrug og genanvendelse. Det vil give god mening at gøre affaldssortering i det offentlige rum muligt, så den enkelte borger møder ens muligheder for affaldssortering uanset om man er hjemme hos sig selv eller ude i det offentlige rum.

Vi har dog undret os over at det kystnære havmiljø ikke er tænkt ind i kommunens bæredygtighedsstrategi. Slagelse kommune har en 180 km lang kyststrækning (faktisk landets 4. længste) og der foregår en lang række aktiviteter langs kyststrækningen. Der er livet ved havet og i havet. Bosætningen ved kysten påvirkes af klimaændringer og livet i havet påvirkes både af udledninger og klimaændringer. Der har været et betydeligt fiskeri som er for kraftigt nedadgående og der er opdræt af fisk og tang, som også er en del af den lokale fødevarerproduktion. For at bevare biodiversiteten, sikre rekreative værdier og bevare lokal fødevarerproduktion og beskæftigelse, er det vigtigt også at have det kystnære miljø med i kommunens bæredygtighedsstrategi.

Vores fremhævelse af nogle af handlingerne betyder ikke at resten af forslagene til handlinger er mindre fornuftige. Men vi mener at man ved at fokusere på synligheden overfor den enkelte borger i kommunen kan give flere mere mod på selv at gå i gang med at ændre sin hverdag i en mere bæredygtig retning.

Med venlig hilsen
På vegne af Alternativet Lokalafdeling Slagelse

Forperson

Ruth Trummer

Fra: birger johansen <bbjoh1@hotmail.com>
Sendt: 27. oktober 2020 15:53
Til: Miljø, Plan og Teknik
Emne: Indsigelse ang. Forslag til Bæredygtighedsstrategier for Slagelse Kommune
Vedhæftede filer: Som smurt i olie.docx

Miljø, Plan og Teknik

Slagelse Kommune

Indsigelse ang. Forslag til Bæredygtighedsstrategier for Slagelse Kommune

Det er glædeligt at erfare, at kommunens forslag har taget udgangs i FNs 17 Verdensmål, men omvendt må det derfor undre, at planen ikke omfatter og forholder sig til Verdensmål 14, der vedrører havet; dets store betydning og truslerne mod havmiljøet.

Slagelse Kommune har en meget lang kystlinje, halvøer og øer, alt sammen af stor værdi og betydning. Det burde omfattes med den største opmærksomhed og omsorg.

Set her fra Omø har vi gennem lang tid været meget bekymrede for havets tilstand. Grundlaget for det traditionelle erhvervsfiskeri er gennem en årrække blevet reduceret og er nu helt forsvundet. Mange bestande af havbaserede fugle er blevet voldsomt reduceret. Som eksempel herpå kan nævnes edderfuglebestanden på Helleholm. Den er nøje blevet monitoreret gennem de seneste 20 år, og desværre er der på det seneste noteret en så stor nedgang i antallet af ynglende edderfugle, at bestanden må siges at være udryddet.

Blandt de forhold, der truer havmiljøet, er der naturligvis nogle, som man ikke fra kommunalt hold kan have store muligheder for at påvirke. Der er imidlertid væsentlige miljøtrusler, der kan gøres noget ved på kommunalt plan. Hertil kan regnes: Udledning af nitrat og fosfor fra landbruget, udledning af penicillinrester fra havbrug og endelig udledning af spildevand og gift, som især burde have kommunens intense opmærksom.

Angående sidstnævnte skrev Magnus Boding Hansen i august d.å. en stor artikel i Weekendavisen, hvor han gjorde rede for de problematiske forhold i forbindelse med spildevandsudledning fra virksomheden R 93 ved Stignæs. (Vedhæftet dokument)

Denne redegørelse stemmer godt overens med, hvad vi selv har kunnet iagttage og er blevet orienteret om af fiskere og ornitologer.

Der er blandt andet tale om miljøgifte, som stammer fra norsk olieudvinding, og som nordmændene ikke vil udlede i Atlanterhavet. Tilmed bruger R 93 årligt ca. 622.000 m³ vand til at fortynde den gift, der udledes. Herved forøges nødvendigheden af at oppumpe grundvand i kommunen betydeligt.

Giften udledes midt i et ramsar-område (EU-fuglebekyttelsesområde) Dette burde ikke kunne lade sig gøre.

Det pågældende ramsar-område strækker sig fra Skælskør Nor til Glænø. Områdets naturmæssige betydning understreges af nærliggende ramsarområder ved Karrebæksminde og Fejø og Femø.

Mvh

Johannes Bang

Ole Hartling

Poul-Erik Hansen

Birger Bo Johansen

Kopi til:

Danmarks Naturfredningsforening

Dansk Ornitologisk Forening

Friluftsrådet v. Aksel Leck Larsen

Omø-bladet

Omø Beboerforening

Journalist Magnus Boding Hansen

Weekendavisen

Sjællandske Tidender

Til
Slagelse Kommune
att. teknik@slagelse.dk

Omø, den 27. oktober 2020

Vedr. Høringssvar til bæredygtighedsstrategi med tilhørende handleplan.

Omø Beboer- & Grundejerforening skal hermed komme med følgende kommentarer til den fremlagte bæredygtighedsstrategi med tilhørende handleplan.

Transport.

Omø Beboer- & Grundejerforening ser med glæde, at Slagelse Byråd i indsatsområdet 'Transport' også indtænker en bæredygtig indsats på fægeområdet.

De dieseldrevne færges står for stort set det samlede CO₂-aftryk, som øerne afsætter og en ret stor del af Slagelse Kommunes samlede CO₂-aftryk.

Vi er dog bekymrede for, at Byrådet allerede nu lægger sig fast på, at en bæredygtig færgetrafik skal være eldrevet. Tidshorizonten er 2030, og ingen ved, hvordan den tekniske udvikling forløber, og om det derfor vil være mere bæredygtigt og driftssikkert at bygge færges, hvor der bruges andre former for drivmidler.

Vi foreslår derfor, at 'Eldreven færgetrafik' ændres til bæredygtig eller miljøvenlig færgetrafik – netop for at åbne mulighederne for andre drivmidler.

Derudover foreslår vi, at Slagelse Kommune på den korte bane undersøger, om man allerede nu med fordel kan omlægge færgernes 'hoteldrift' (strømforbrug ombord) til batteridrift - altså en form for hybridløsning - indtil en egentlig udskiftning af færgerne.

Grundvandsbeskyttelse.

Beskyttelse af grundvandet på Agersø og Omø har allerhøjeste prioritet, da omkostninger ved at skulle have vand fra fastlandet er meget store. Derfor er det vigtigt, at øerne i 2021 får udarbejdet planer for, hvorledes grundvandet beskyttes, sammentænkt med hvordan man samtidig kan understøtte et aktivt landbrug samt forbedre natur og biodiversitet.

Vi ser allerede nu, at grundvandsplanerne på fastlandet skubbes tidsmæssigt. Det må IKKE betyde, at øernes grundvandsplaner forrykkes yderligere pga. en beslutning om, at man først skal være færdige med planerne på fastlandet, inden man tager fat på øernes planer. Det er ikke bæredygtigt på nogen som helst områder.

Naturparkprojektet.

Da Naturparkprojektet tilsyneladende er gået i stå pga. af problemer med udpegningsområderne på fastlandet, foreslår vi at man ændrer konceptet og laver en udpegning af Agersø og Omø og omkringliggende havområder som naturpark.

Naturparkprojektet vil kunne være med til at beskytte og udvikle øernes natur og biodiversitet - en natur, som et stadig stigende antal både fastboende, fritidshusejere og turister efterspørger.

Venlig hilsen

Dorthe Winther
Formand
Omø Beboer- & Grundejerforening

Ruth Trummer

Fra: Thomas Hanoman <t@naturtv.dk>
Sendt: 30. oktober 2020 14:18
Til: Miljø, Plan og Teknik
Emne: Bæredygtighedsstrategi mangler Verdensmål 14 - Livet i havet

Til rette vedkommende.

Har netop gennemlæst 'forslag til bæredygtighedsstrategi' samt 'handlingsplan til bæredygtighedsstrategien' og det er overordnet bestemt positiv læsning i den rigtige retning.

Men der mangler i min optik en klar adressering af Verdensmål 14 - Livet i havet.

Verdensmål 14 i delmål og indikatorer

14.1.		Inden 2025 skal alle former for havforurening forhindres og væsentligt reduceres, især forurening forårsaget af landbaserede aktiviteter, herunder havaffald og forurening med næringsstoffer.	14.1.1.	Indeks over kyst overgødsning (kysteutrofiering) og densiteten af flydende plastikaffald.
-------	---	--	---------	---

Kommuner har ikke myndighed ift. overordnet hav- og fiskeripolitik og hvorledes denne påvirker kommunens kyststrækning, men eks. jvf. verdensmål 14.1 har bl.a. kommuner et klart medansvar for forurening forårsaget af landbaserede aktiviteter.

Dette emne adresseres også i Verdensmål 6, der primært tager udgangspunkt i 'rent drikkevand til borgerne', hvor Verdensmål 14 tager udgangspunkt i rent liv i havet, hvilket også resulterer i rent badevand til strandgæsten herunder borgeren og turisten.

Det kaldes en bæredygtighedsstrategi, og i den forbindelse vil det i signalet til borgere, turisterhverv, relevante myndigheder samt andre interessenter være en god kommunikationsstrategi at adressere Verdensmål 14 - Livet i havet.

... når nu kommunen ønsker at tage udgangspunkt i Verdensmålene :D

--
Med venlig hilsen

Thomas Hanoman
Brogade 9, 2 th.
4220 Korsør
Tlf.: +45 22 21 91 20
Mail: t@naturtv.dk

Høringssvar

På bæredygtighedsstrategien og tilhørende handleplan

Udvalget for bæredygtighed og grøn omstilling mener at strategien og handleplanen er et god, gennearbejdet og ambitiøs plan for Slagelse kommunes udvikling på dette område. Her er en række forslag til initiativer, som vil flytte kommunen frem mod den nødvendige grønne omstilling. At planen økonomisk rækker ud over de på nuværende tidspunkt afsatte midler, giver mulighed for en politisk prioritering. Vi ser meget gerne at der i prioriteringen hovedsageligt holdes fokus på at få gennemført de projekter som giver mest synlighed overfor borgerne i kommunen, idet vi formoder at synlige projekter vil kunne virke som inspiration til at få startet yderligere ikke kommunale bæredygtigheds projekter.

I planen er der pålagt administrationen en lang række nye opgaver, som sandsynligvis ikke kan rummes indenfor den eksisterende personaleramme. Det er ud fra planen vanskeligt at vurdere de samlede personalemæssige konsekvenser.

Slagelse kommunes administration er meget stor. Hvis planen skal realiseres, skal der på nogle områder etableres et samarbejde, som ikke eksisterer i dag. Det er vigtigt, at disse forudsætninger for planens realisering fastlægges organisatorisk.

Ligeledes ligger der en væsentlig opgave i at få opfølgning på planens realisering fastlagt. Hvordan, og med hvilke tidsterminer beskrives status? På hvilket niveau involveres politikere, så der er mulighed for korrektioner?

Slagelse kommunes budget for de kommende år er nu fastlagt. Det er for udvalget svært at få klarhed på, hvilke midler der reelt er afsat til gennemførelse af strategi og handleplan. Udvalget for bæredygtighed og grøn omstilling efterlyser en sådan oversigt, som selvfølgelig vil påvirke dette udvalgs fortsatte arbejde.

Korsør 30/10-2020

Til Slagelse Byråd.

Danmarks Naturfredningsforenings kommentarer til Slagelse Kommunes Forslag til bæredygtighedsstrategi med tilhørende handlingsplan.

Vi er meget tilfreds med, at kommunen har udarbejdet en bæredygtighedsstrategi, hvor kommunen forpligter sig på en ambitiøs strategi, hvor kommunen gerne vil gå foran og som byrådet vil følge op på, gøre løbende status og vurdere effekten af handlingerne.

I Danmarks Naturfredningsforening har vi nedenstående kommentarer til afsnittet om biodiversitet.

Biodiversitet.

Ud over at vi er tilfreds med målsætninger, handlinger og principper, har vi følgende kommentarer.

For at skabe et bedre grundlag for at sikre biodiversiteten skal Naturkvalitetsrapporten opdateres:

*nye artsgrupper, eksempelvis flagermus, sommerfugle, ferskvandsfisk, bier, vårfluer, svampe, mosser mm.

*nye naturområder

*opdatering/ evaluering på indsatser i rapportens områder

Endvidere skal naturkvalitetsplanen udvides med forvaltningsplaner for alle rødlistede arter i Slagelse Kommune.

Der bør snarest ske en registrering af de beskyttede jord- og stendigers tilstand og deraf følgende sagsbehandling, dette vil sikre og skabe bedre mulighed for spredningskorridorer i det åbne land.

Konkrete mål:

Naturkvalitetsrapporten opdateres og udvides i 2021

Naturkvalitetsrapportens 10 vigtigste områder sikret i 2022. osv.

Projekter for de 10 mest truede arter iværksat 2022.

De beskyttede jord- og stendigers tilstand med sagsbehandling gennemført i 2021.

10 projekter til sikring af digernes natur- og kulturværdier iværksat 2022.

Vi er ikke overbevist om, at naturens mangfoldighed, biodiversiteten, både vedr. antal arter, forskelligheden i levesteder, biotoper og genetisk variation, alene kan sikres gennem frivillige aftaler med lodsejerne, det er derfor vigtigt, at strategiens handlingsplan giver mulighed for opkøb eller fredning, hvis det ikke er muligt at finde en frivillig løsning til at sikre biodiversiteten i et naturområde, sikre en rødlistet art eller skabe sammenhæng mellem flere områder.

Bæredygtighedsstrategien refererer til mange af FNs verdensmål, men taget i betragtning, at Slagelse Kommune er beriget med en meget lang kystlinje, halvøer og øer, med dertil knyttede nor, lavvandede kystvande og dybere havområder, kan man undre sig over at verdensmål 14, Livet i havet, ikke er en del af strategien. Kommunens kystområder, sammenhængen mellem land og vand er en væsentlig del af vores identitet og bør prioriteres højere.

Vi er fuldstændig klar over, at en del, af de trusler der er mod livet i havet, ikke kan reguleres af kommunen, men der er også miljøtrusler, som kommunen kan gøre noget ved, så som udledning

af spildevand fra virksomheder og renselanlæg, udledning af næringsstoffer fra landbruget, næringsstoffer og medicinrester fra havbrug.

Livet i havet, verdensmål 14 bør være en del af bæredygtighedsstrategien, og kan indarbejdes enten som et kommende tillæg eller ved revisionen i 2022.

Vi ser frem til implementeringen af strategien, til evalueringen, og ikke mindst til opfølgningen med nye mål og handlinger.

Danmarks Naturfredningsforening, Slagelse

Ib Larsen

Slagelse Kommune

Center for Miljø, Plan og Teknik

Bæredygtighedsstrategi og handlingsplan i offentlig høring.

Lokalrådet for Vemmelev og Omegn sætter stor pris på at blive orienteret og opdateret med alle strategi- og handleplaner, som er under udarbejdelse nu og de kommende år.

Borgerne i Vemmelev og omegn skal orienteres om ændringer og indsatser, som vil/kan berøre deres dagligdag. Det vil Lokalrådet gerne medvirke til og sikre vi kommer helt ud i "krogene".

Derfor finder Lokalrådet det vigtigt at der arrangeres orienteringsmøder, hvor der kan blive lejlighed til at få uddybet konsekvenserne af indsatsområderne, både lokalt og på kommunalt plan.

De 3 temaer Klima, biodiversitet og ressourcer samt cirkulær økonomi dækker over store områder, som måske ikke kan redegøres på én gang.

I Vemmelev er borgerne lige så opmærksomme på de 3 temaer, som i andre større landsbyer i kommunen med vægt på bosætning, skoler, indkøbsmuligheder, mindre erhvervsområder, omkringliggende landbrugsarealer, mindre skov og motorvej.

På vegne Lokalrådet for Vemmelev og Omegn

Poul B. Thomsen

Formand

Tlf. 40378020